

ДОО „РЕВИДЕРЕ“
Ул. Гаврила Принципа 7/5
БИЈЕЉИНА

АД „КОМУНАЛАЦ“
Ул. Милоша Црњанског бр. 7
БИЈЕЉИНА

ИЗВЈЕШТАЈ
О ИЗВРШЕНОЈ РЕВИЗИЈИ
ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА
ЗА 2016. годину

Бијељина –Април, 2017. године

REVIDERE d.o.o.

Revizija finansijskih izvještaja, procjene, računovodstveni poslovi i konsalting u oblasti poslovnih informacionih sistema

ДОО "РЕВИДЕРЕ"
Б И Ј Е Љ И Н А
ИБ: 400306200006
Матични број: 01949985
Дјелатност: 69.20
Жиро рачун: 555-001-00011426-29
"Нова банка" а.д. Бијељина

ИЗВЈЕШТАЈ

**О ИЗВРШЕНОЈ РЕВИЗИЈИ
ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА
АД „КОМУНАЛАЦ“ БИЈЕЉИНА
ЗА 2016. годину**

Бијељина- Април, 2017. године

Вођа тима:

Проф. др Рајко РАДОВИЋ, овлашћени ревизор

Чланови тима:

*Миланка ИВАНИШ, дипл. ек. овлашћени ревизор
Др Наташа БОСИОЧИЋ, сертификовани рачуновођа*

Вањски сарадници:

Доц. др Срђан ЛАЛИЋ, софтверска подршка

С а д р ж а ј:

1. Писмо о презентацији.....	6
2. Писмо о преузимању.....	12
3. Потврда о независности и квалификацији.....	14
4. Мишљење овлашћеног ревизора.....	15
5. Финансијски извјештаји.....	17
Биланс успјеха.....	17
Биланс стања.....	21
Извјештај о осталим губицима и добицима.....	27
Биланс токова готовине.....	29
Извјештај о промјенама на капиталу	32
Анекс – додатни рачуноводствени извјештај	35
6. Захтјеване квалитативне карактеристике и ограничења.....	38
6.1. Захтјеване квалитативне карактеристике финансијских извјештаја.....	38
6.1.1. Разумљивост.....	38
6.1.2. Релевантност.....	38
6.1.3. Поузданост.....	39
6.1.4. Упоредивост.....	39
6.2. Ограничења у погледу испуњења квалитативних захтјева.....	40
6.2.1. Благовременост.....	40
6.2.2. Равнотежа између користи и трошка.....	40
6.2.3. Равнотежа између квалитативних обиљежја.....	40
7. Основни подаци о предузећу.....	41
7.1. Оснивање и регистрација.....	41
7.2. Основни идентификациони подаци.....	43
7.3. Акције и акционари Друштва.....	44
7.4. Дјелатност Друштва.....	45
7.5. Нормативна основа организовања.....	46
7.6. Органи управљања.....	47
7.7. Организација Друштва.....	48
7.8. Запосленост и кадровска структура.....	49
8. Основ за ревизију.....	50
8.1. Предмет и циљ ревизије.....	50
8.2. Нормативна основа извјештавања.....	50
8.2.1. Основ за састављање и презентацију финансијских извјештаја.....	50

8.2.2. Нормативна основа.....	51
8.3. Систем интерних контрола.....	53
8.4. Ревизијске процедуре.....	55
8.5. Извјештај о раду.....	56
8.6. Основне рачуноводствене политике.....	57
8.7. Упоредни показатељи.....	67
8.8. Процјењивање (вредновање) позиција.....	67
8.9. План пословања.....	67
9. Остварени приходи и расходи.....	68
9.1. Пословни приходи и расходи.....	71
9.1.1. Пословни приходи.....	71
9.1.2. Пословни расходи.....	74
9.2. Финансијски приходи и расходи.....	77
9.3. Добитак / Губитак редовне активности.....	78
9.4. Остали приходи и расходи.....	79
9.5. Приходи и расходи по основу усклађивања вриједности имовине.....	79
9.6. Приходи и расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година.....	80
9.7. Финансијски резултат.....	80
9.8. Извјештај о осталим добицима и губицима.....	80
10. Имовина, капитал и обавезе.....	81
10.1. Уводне констатације.....	81
10.2. Стална средства.....	81
10.3. Текућа средства.....	83
10.4. Повезана лица.....	90
10.5. Капитал.....	90
10.6. Дугорочна резервисања.....	92
10.7. Обавезе.....	93
11. Биланс токова готовине.....	96
11.1. Приливи и одливи по основу пословних активности.....	96
11.2. Приливи и одливи по основу активности инвестирања.....	97
11.3. Приливи и одливи по основу активности финансирања.....	98
11.4. Укупни приливи и одливи.....	99
12. Остале напомене.....	100
12.1. Попис.....	100
12.2. Сталност пословања.....	101
12.3. Догађаји након датума биланса.....	102
12.4. Порески ризици.....	102
12.5. Судски спорови.....	102
12.6. Девизни курсеви.....	103
12.7. Текући и одложени порези.....	103
12.7.1. Текући порез на доходак.....	103
12.7.2. Одложени порез на доходак.....	104
12.7.3. Порези и доприноси који не зависе од резултата.....	104
12.7.4. Порез на додату вриједност.....	104

12.8. Правична фер вриједност.....	105
12.9. Зарада по акцији.....	105

А.Д. „КОМУНАЛАЦ“
Ул.Милоша Црњанског бр. 7.
БИЈЕЉИНА
Број:
Датум: 24.02.2017.

ДОО „РЕВИДЕРЕ“
Ул.Гаврила Принципа бр. 7.
БИЈЕЉИНА

ПРЕДМЕТ: Писмо о презентацији финансијских извјештаја за 2016. годину

1. Овим потврђујемо, да према нашем најбољем знању и увјерењу, а уз савјетовање и консултације са сарадницима на појединим пословима, презентујемо финансијске извјештаје за **2016.** годину за потребе економско финансијске ревизије.
2. Као радници са посебним овлаштењима свјесни смо потребе и своје одговорности да обезбедимо:
 - а) Поузданост рачуноводствених евиденција и исправност финансијских извјештаја састављених на основу тих евиденција,
 - б) Да финансијски извјештаји приказују реално, објективно и законито стање пословања **Акционарског друштва "КОМУНАЛАЦ" Бијељина, Ул. Милоша Црњанског бр. 7.** (у даљем тексту: **Друштво**), финансијског резултата и промјене у току **2016.** године .

1.1. Статус Друштва

3. Предузеће „КОМУНАЛАЦ“ основано је 1995. године, Одлуком СО-е Бијељина као ОЈДП „КОМУНАЛАЦ“. Рјешењем Основног суда у Бијељини, од 07.09.2005. године (број рјешења: FI-254/05, број регистарског улошка суда је 1-121 Бијељина), извршен је упис А.Д. „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина. Истим Рјешењем

уписана је промјена својине државног капитала Основног јавног државног предузећа „КОМУНАЛАЦ“ са п.о. Бијељина, а након извршене приватизације државног капитала у смислу одредби „Закона о приватизацији државног капитала у предузећима“ („Службени гласник Републике Српске“ број: 24/98, 62/02, 38/03 и 65/03) и „Закона о јавним предузећима“ („Службени гласник Републике Српске“ број: 75/04), уписује се промјена облика Предузећа у акционарско друштво, па Предузеће послује под називом:

***Акционарско друштво „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина,
Ул. Милоша Црњанског бр. 7***

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-11-000 364 од 22.06.2011. године, уписује се пренос права својине на капиталу Републике Српске у дијелу од 65%, којом иста располаже у А.Д. „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, на јединицу локалне самоуправе (Општина Бијељина).

Рјешењем Основног суда у Бијељини број 059-0-Reg-11-000 565 од 08.09.2011. године уписана је промјена лица овлашћеног за заступање ***Акционарског друштва „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског бр. 7***, па се као вд директор тј. лице овлашћено за заступање уписује Милорад Зекић из Бијељине.

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-12-000 111 од 12.06.2012. године уписана је промјена статуса лица овлашћеног за заступање ***Акционарског друштва „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина*** па је као директор, тј. лице овлашћено за заступање уписан Милорад Зекић из Бијељине.

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-13-000 351 од 28.05.2013. године, уписана је промјена статуса лица овлашћеног за заступање Акционарског друштва „Комуналац“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског број 7, па је као директор, тј. лице овлашћено за заступање, уписан ***Милорад Стјепановић из Бијељине, ЈМБ: 1508959180870.***

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-16-000 900 од 18.11.2016. године, уписана је промјена статуса лица овлашћеног за заступање Акционарског друштва „Комуналац“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског број 7, па је као вршилац дужности директора, тј. лице овлашћено за заступање, уписан ***Ратомир Драганић*** из Велике Обарске.

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-17-000 078 од 09.02.2017. године, уписана је промјена лица овлашћеног за заступање Акционарског друштва „Комуналац“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског број 7, па је као вршилац дужности директора, тј. лице овлашћено за заступање, уписан ***Миленко Вићановић*** из Бијељине.

- 4.** Код Пореске управе, Министарства финансија Републике српске, Друштво је уписано под јединственим идентификационим бројем: **4400305650008**

5. Код Управе за индиректно опорезивање БиХ, Регионални центар Тузла, Друштво послује у систему ПДВ обвезника под идентификационим број: **4003056560008**
6. Код Републичког завода за статистику Бања Лука, а на основу Обавјештења о разврставању пословног субјекта број: 8193 од 28.06.2013. године Друштво је разврстано на слиједећи начин:
 - Матрични број: 01028421
 - Назив (фирма): Акционарско друштво „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина
 - Облик организовања: Акционарско друштво – 03
 - Облик својине: Два или више облика својине – 4
 - Сједиште: 76300, Бијељина; Улица. Милоша Црњанског број: 7
 - Општина/Град. Бијељина – 10057
 - Основна дјелатност: Прикупљање неопасног отпада – 38.11

1.2. Рачуноводствене евиденције и пословне промјене

7. За потребе економско финансијске ревизије финансијских извјештаја за **2016.** годину стављамо Вам на располагање све рачуноводствене евиденције уз напомену да су ове евиденције правилан одраз пословних догађаја који су се остваривали у току пословне **2016.** године. Све обавезе и потраживања исказани су реално и објективно, сви расходи и приходи су утврђени у складу са рачуноводственим прописима и општим актима Друштва. Све остале евиденције и одговарајуће информације које могу допринијети утврђивању реалности и објективности, као и неопходна објашњења и образложења стављају Вам се на располагање и нема таквих информација које не би могле бити доступне.

Актива:

8. Вриједност укупне aktive Друштва исказане у Билансу стања на дан 31.12.2016. године износи 13.579.341 КМ бруто, 2.331.382 КМ исправка вриједности и 11.247.959 КМ нето, од чега је:

Позиција	О П И С	Износ (КМ)	Структура
А	<i>Стална средства</i>	9.590.958	85,27
Б	<i>Текућа средства</i>	1.140.409	10,14
В	<i>Губитак изнад висине капитала</i>	0	0,00
Д	<i>Ванбилансна актива</i>	516.592	4,59
УКУПНО:		11.247.959	100,00

9. У структури *сталне имовине* основне позиције су: *нематеријална средства* чија је вриједност исказана у износу од 9.600 КМ бруто, 4.120 КМ исправка вриједности и 5.480 КМ нето а односе се на остала нематеријална улагања у цјелокупном износу.

Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине чија је вриједност 11.336.301 КМ бруто, исправка вриједности 1.753.756 КМ и 9.582.545 КМ нето, се односе на земљиште у износу од 4.100.764 КМ бруто и нето, грађевинске објекте у износу од 6.215.535 КМ бруто, 1.475.709 КМ исправка вриједности и 4.739.826 КМ нето, и постројења и опрему у износу од 887.848 КМ бруто, 145.893 КМ исправка вриједности и 741.955 КМ нето. Друге позиције нису исказане.

Дугорочни финансијски пласмани исказани су у износу 4.458 КМ бруто, 1.525 КМ исправка вриједности и 2.933 КМ нето, а односе се на дугорочне кредите у земљи у износу 3.568 КМ бруто, 1.323 КМ исправка вриједности и 2.245 КМ нето и на остале дугорочне финансијске пласмане у износу од 688 КМ бруто и нето. Вриједност ових средстава је, према нашем мишљењу, исказана реално.

- 10. Текућа средства** (1.712.390 КМ бруто, 571.981 КМ исправка вриједности, 1.140.409 КМ нето) чине: *залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји* које износе 195.496 КМ бруто, исправка вриједности 126.927 КМ и 68.569 КМ нето, а односе се на залихе материјала 160.901 КМ бруто, 126.927 КМ исправка вриједности и 33.974 КМ нето, залихе недовршене производње, полупроизвода и недовршених услуга у износу 15.958 КМ бруто и нето, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји у износу 18.388 КМ бруто и нето.

Краткорочна потраживања, краткорочни пласмани и готовина износе 1.516.894 КМ бруто, 445.054 КМ исправка вриједности и 1.071.840 КМ нето, а највећим дијелом се односе на купце у земљи у износу од 838.071 КМ бруто, 19.612 КМ исправка вриједности и 818.459 КМ нето, купце – повезана правна лица у износу од 253.882 КМ бруто, 135.757 КМ исправка вриједности и 118.125 КМ нето и друга краткорочна потраживања у износу од 45.611 КМ бруто, 11.492 КМ исправка вриједности и 34.119 КМ нето. Готовински еквиваленти и готовина исказани су у износу од 84.280 КМ. Активна временска разграничења износе 16.857 КМ. По нашем мишљењу сва потраживања исказана у нето износу представљају наплатива потраживања.

Пасива:

- 11.** Структура укупне пасиве исказане у Билансу стања на дан 31.12.2016. године која износи 11.247.959 КМ је следећа:

<i>Позиција</i>	<i>О П И С</i>	<i>Износ (КМ)</i>	<i>Структура</i>
А	<i>Капитал</i>	9.868.938	87,74
Б	<i>Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи</i>	42.720	0,38
В	<i>Обавезе</i>	819.709	7,29
Д	<i>Ванбилансна пасива</i>	516.562	4,59
УКУПНО:		11.247.959	100,00

Капитал чине основни капитал у износу од 3.748.014 КМ (акцијски капитал), резерве 342.410 КМ, ревалоризационе резерве 5.963.634 КМ, нераспоређени добитак 43.347 КМ и губитак до висине капитала 228.467 КМ.

Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи (42.720 КМ) се у цјелости односе на резервисања за накнаде и бенефиције запослених.

Обавезе (819.709 КМ) односе у цјелости на краткорочне обавезе у оквиру којих су најзначајније позиције: обавезе из пословања 491.112 КМ (добављачи повезана правна лица 245.145 КМ, добављачи у земљи 244.467 КМ и сл.), пасивна временска разграничења (275.123 КМ) и порез на додату вриједност 41.591 КМ.

По нашем мишљењу вриједност капитала и обавеза по висини и структури реално је исказана.

Приходи:

- 12.** У периоду од 01.01.2016. до 31.12.2016. године остварени су укупни приходи у износу од 4.708.268 КМ, од чега:

Позиција	О П И С	Износ (КМ)	Структура
I	Пословни приходи	4.374.171	92,91
I	Финансијски приходи	243.408	5,17
I	Остали приходи	89.487	1,90
I	Приходи од усклађивања вриједности имовине	1.202	0,02
I	Приходи по основу промјене рачуноводствених политикуа и исправке грешака из ранијих година	0	0,00
УКУПНО:		4.708.268	100,00

Пословни приходи у укупно оствареним приходима учествују са 92,91%, и највећим дијелом су остварени приходима од продаје учинака у износу од 3.631.323 КМ.

Финансијски приходи се односе на финансијске приходе од повезаних правних лица у износу од 144.689 КМ, од камата у износу од 98.674 КМ и остале финансијске приходе 45. Остали финансијски приходи нису исказани.

Остали приходи (89.487 КМ) се односе на наплаћена отписана потраживања у износу од 54.073 КМ, приходе од смањења обавеза, укидања неискоришћених дугорочних резервисања и остали непоменути приходи у износу од 35.414 КМ.

Приходи по основу усклађивања вриједности имовине у цијелости (1.202 КМ) се односе на приходе од усклађивања вриједности остале имовине.

Расходи:

- 13.** У посматраном обрачунском периоду исказани су укупни расходи у износу од 5.015.553 КМ, од чега:

Позиција	ОПИС	Износ (КМ)	Структура
----------	------	------------	-----------

II	<i>Пословни расходи</i>	4.486.308	89,45
II	<i>Финансијски расходи</i>	163.933	3,27
II	<i>Остали расходи</i>	360.668	7,19
II	<i>Расходи од усклађивања вриједности имовине</i>	0	0,00
II	<i>Расходи по основу промјене рачуноводствених политикуа и исправке грешака из ранијих година</i>	4.644	0,09
УКУПНО:		5.015.553	100,00

Пословни расходи у укупно исказаним расходима учествују са 89,45%. Најзначајније позиције у оквиру пословних расхода су: трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи, који су исказани у износу од 2.393.459 KM, трошкови производних услуга 1.179.381 KM, трошкови материјала 467.461 KM, трошкови амортизације и резервисања у износу од 242.725 KM и др.

Финансијски расходи се односе у највећој мјери на финансијске расходе из односа са повезаним правним лицима износу од 163.435 KM.

Остали расходи (360.668 KM) се највећим дијелом односе на расходе по основу исправке вриједности и отписа потраживања 355.851 KM.

Финансијски резултат:

- 14.** Друштво је у пословној 2016. години остварило **негативан** финансијски резултат у износу од 307.285 KM чија је структура:

Позиција	О П И С	Износ (KM)
Ђ	<i>Губитак редовне активности</i>	32.662
З	<i>Губитак по основу осталих прихода и расхода</i>	271.180
Ј	<i>Добитак по основу усклађивања вриједности имовине</i>	1.202
Љ	<i>Расходи по основу промјене рачуноводствених политикуа и исправке грешака из ранијих година</i>	4.644
М	<i>Губитак прије опорезивања</i>	307.285
Н	<i>Текући и одложени порез на добит</i>	0
Њ	<i>Нето губитак текуће године</i>	307.285

1.3. Остала питања

- 15.** Немамо сазнања да је у току 2016. године било каквих кршења законских прописа, упутстава и општих аката Друштва у поступку припреме и израде годишњег обрачуна, нити су против Друштва у току поступци који би могли резултирати губитком правног статуса, плаћањем значајнијих казни, пенала или би могли проузроковати значајне губитке.

- 16.** Од датума билансирања до датума припреме писма о презентацији у вези са његовим садржајем нису се промјениле околности, нити су настали догађаји који би

захтјевали исправке у годишњем обрачуна или образложење годишњег обрачуна
намјењеног органа управљања или другим корисницима

Бијељина, 24.02.2017. године

Директор:
Миленко ВИЋАНОВИЋ

Број: 2402/17

Датум: 24.02.2017. године

**Акционарско друштво
„КОМУНАЛАЦ“
Ул. Милоша Црњанског бр. 7.
БИЈЕЉИНА**

ПРЕДМЕТ: Писмо о преузимању ревизије финансијских извјештаја за 2016. годину

Поштовани,

Овим писмом потврђујемо разумијевање договора о нашој ревизији финансијских извјештаја **Акционарског друштва „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, Ул. Милоша Црњанског бр. 7.** за годину која завршава 31. децембра 2016. године.

Обавит ћемо ревизију биланса Друштва на дан 31. децембар, те рачуна добити и губитка, задржане добити и новчаног тока за ту годину како би изразили мишљење о њима. Одговорност за те финансијске извјештаје сноси управа Друштва. Наша одговорност своди се на изражавање мишљења о тим финансијским извјештајима на основу проведене ревизије.

Ревизију ћемо обавити у складу с општеприхваћеним ревизијским стандардима. Ти стандарди захтјевају планирање и обављање ревизије тако да она пружи разумно увјерење о томе има ли у финансијским извјештајима значајних погрешака. Ревизија ће укључити испитивање, тестирање и прикупљање доказа који поткрепљују износе и објаве у финансијским извјештајима. Ревизија ће, такође, обухватити оцјену примијењених рачуноводствених начела те значајних процјена управе, као и вредновање свеукупне презентације финансијских извјештаја. Вјерујемо да ће ревизија пружити поуздани основ за изражавање нашег мишљења.

Наши ће поступци садржавати тестове документованих доказа који потврђују пословне догађаје евидентирани у рачунима, тестове физичког постојања и, по потреби, непосредну конфирмацију потраживања и обавеза путем успостављене везе

с изабраним купцима, повјериоцима, правним заступницима и банкама. По завршетку ревизије, задржаћемо одређене описе у вези с финансијским извјештајима и стварима везаним уз њих.

Наша је ревизија подложна инхерентном ризику да значајне погрешке и неправилности, неће бити откривене. Обавијестићемо Вас о неправилностима које примијетимо, ако оне нису безначајне.

Ако намјеравате објавити или на други начин репродуковати финансијске извјештаје и при томе се позвати на наше Друштво за ревизију, слажете се с тим да нам предате њихову копију да извршимо увид и одобримо штампање. Такође се слажете с тим да нас снабдијете с копијом завршног штампаног материјала за наше одобрење прије него га раздијелите.

Извршићемо ревизију пореског биланса за финансијску годину која завршава 31.12.2016. године. Порески биланс и пореску пријаву ће, како смо разумјели, припремити Ваше особље.

Надаље, за вријеме провођења ревизије бићемо Вам на располагању за пружање савјета у погледу пореских ефеката било кога предложеног пословног догађаја или намјераване промјене у пословној политици.

Наша накнада за ове услуге биће по одредбама Уговора о ревизији.

Драго нам је што смо у прилици да Вам учинимо услугу.

Ако ово писмо исправно изражава Ваше схватање, молимо Вас да га потпишете на означеном мјесту.

С поштовањем,

АД „КОМУНАЛАЦ“
Б и ј е љ и н а
Директор
Миленко ВИЋАНОВИЋ

Д.О.О. „РЕВИДЕРЕ“
Б и ј е љ и н а
Директор
Проф. др Рајко Радовић

Број: 2202/17-1

Датум: 22.02.2017. године

**Акционарско друштво
 „КОМУНАЛАЦ“
 Ул. Милоша Црњанског бр. 7.
 БИЈЕЉИНА**

ПРЕДМЕТ: Потврда о независности и квалификацији

У вези наше ревизије финансијских извјештаја за 2016. годину АД „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, на дан 22.02.2017. године, потврђујемо следеће:

1. Сво особље ангажовано на ревизији финансијских извјештаја за АД „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, Ул. Милоша Црњанског бр. 7. поштује правила независности и квалификација дефинисаних у Кодексу етике рачуноводствених експерата, Рачуноводствених стандарда и Стандарда ревизије.
2. Сво ангажовано особље је независно од акционара, власника и компанија везаних за АД „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, Ул. Милоша Црњанског бр. 7. Наредно особље је укључено у ревизију:

Име и презиме, квалификација	Статус у тиму
Проф. др Рајко Радовић, овлашћени ревизор	Руководилац тима
Миланка Иваниш, дипл. ек. - овлашћени ревизор	Члан тима - партнер
Др Наташа Босиочић, сертификовани рачуновођа	Члан тима – млађи ревизор - координација
Доц. др Срђан Лалић	Вањски сарадник – форензички рачуновођа

ДРУШТВО ЗА РЕВИЗИЈУ
Д.О.О. „РЕВИДЕРЕ“
Гаврила Принципа 7/5 Бијељина

Име и презиме:
Проф. др Рајко Радовић
овлашћени ревизор - директор

Број: 0704/17
Датум: 07.04.2017. године

Акционарско друштво
„КОМУНАЛАЦ“
Ул. Милоша Црњанског бр. 7.
БИЈЕЉИНА

МИШЉЕЊЕ
овлашћеног ревизора
о извршеној ревизији финансијских извјештаја
за 2016. годину

Обавили смо ревизију финансијских извјештаја **Акционарског друштва „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, Ул. Милоша Црњанског бр. 7** за 2016. годину која је обухватила Биланс стања (Извјештај о финансијском положају) на дан 31.12.2016. године, Биланс успјеха за период од 01.01.2016. до 31.12.2016. године, Биланс токова готовине (Извјештај о токовима готовине) за период од 01.01.2016. до 31.12.2016. године, Извјештај о промјенама на капиталу за период који се завршава на дан 31.12.2016. године са прилозима уз финансијске извјештаје, а на основу „Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске“ („Службени гласник Републике Српске“ број: 94/15), те "Правилника о ревизији финансијских извјештаја у Републици Српској" ("Службени гласник Републике Српске" број: 120/06).

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Друштва је одговорно за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске. Одговорност руководства обухвата осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика, као и кориштење најбољих могућих рачуноводствених процјена.

Одговорност ревизора

Одговорност ревизора је да изрази мишљење о приложеним финансијским извјештајима на основу обављене ревизије. Ревизија је извршена у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске, Правилником о ревизији финансијских извјештаја у Републици Српској, Кодексом етике и Међународним стандардима ревизије који захтјевају да се ревизија планира и изврши на начин који омогућава да се у разумној мјери може утврдити да рачуноводствени извјештаји не садрже погрешне, материјално значајне информације.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама објелодањеним у финансијским извјештајима. Одабрани поступци засновани су на просуђивању ревизора, укључујући и процјену ризика материјално значајних грешака садржаним у финансијским извјештајима. Приликом процјене ових ризика ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примјењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процјена које је извршило руководство, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да извршена ревизија и докази које смо прибавили обезбјеђују разумну основу за изражавање ревизорског мишљења.

Мишљење

Према нашем мишљењу финансијски извјештаји **Акционарског друштва "КОМУНАЛАЦ" Бијељина, Ул. Милоша Црњанског бр. 7.** приказују **реално** и **објективно** у свим значајним питањима финансијски положај Друштва на дан 31.12.2016. године, те резултате пословања и новчани ток за ту годину и у складу су са рачуноводственим прописима и општеприхваћеним рачуноводственим начелима.

Информације које су презентоване уз Извјештај о економско финансијској ревизији дате су у сврху додатних анализа и оне нису саставни дио рачуноводствених извјештаја Друштва. Дате информације биле су предмет пажње у поступку ревизије рачуноводствених извјештаја и примјењених ревизорских процедура и, по нашем мишљењу, дате анализе објективно презентују, у материјално значајним аспектима, везу са рачуноводственим извјештајима посматрано у цјелини.

Овлашћени ревизор:
Проф. др Рајко РАДОВИЋ
Редни број лиценце 429/14

524 до 529	б) Остали лични расходи	221	276.734	266,937
530 до 539	4. Трошкови производних услуга	222	1.179.381	1,058,350
54	5. Трошкови амортизације и резервисања (224 + 225)	223	242.725	329,489
540	а) Трошкови амортизације	224	237.081	308,505
541	б) Трошкови резервисања	225	5.644	20,984
55, осим 555 и 556	6. Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	226	170.713	174,168
555	7. Трошкови пореза	227	20.967	21,436
556	8. Трошкови доприноса	228	4.436	27,260

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
	Б. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (201 - 216)	229	0	63,394
	В. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (216 - 201)	230	112.137	0
	Г. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
66	I - ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (232 до 237)	231	243.408	1,335
660	1. Финансијски приходи од повезаних правних лица	232	144.498	
661	2. Приходи од камата	233	98.674	1,214
662	3. Позитивне курсне разлике	234		
663	4. Приходи од ефеката валутне клаузуле	235		
664	5. Приходи од учешћа у добитку заједничких улагања	236		
669	6. Остали финансијски приходи	237	45	121
56	II - ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (239 до 243)	238	163.933	5,803
560	1. Финансијски расходи по основу односа повезаних правних лица	239	163.435	
561	2. Расходи камата	240	498	5,803
562	3. Негативне курсне разлике	241		
563	4. Расходи по основу валутне клаузуле	242		
569	5. Остали финансијски расходи	243		
	Д. ДОБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ (229 + 231 - 238) или (231 - 238 - 230)	244	0	58,926
	Ђ. ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ (230 + 238 - 231) или (238 - 229 - 231)	245	32.662	0
	Е. ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
67	I - ОСТАЛИ ПРИХОДИ (247 до 256)	246	89.487	70,705
670	1. Добици по основу продаје нематеријалних средстава, некретнина, постројења и опреме	247		
671	2. Добици по основу продаје инвестиционих некретнина	248		
672	3. Добици по основу продаје биолошких средстава	249		
673	4. Добици по основу продаје средстава обустављеног пословања	250		
674	5. Добици по основу продаје учешћа у капиталу и ХОВ	251		
675	6. Добици по основу продаје материјала	252		
676	7. Вишкови, изузимајући вишкове залиха учинака	253		
677	8. Наплаћена отписана потраживања	254	54.073	47,452
678	9. Приходи по основу уговорене заштите од ризика, који не испуњавају услове да се искажу у оквиру ревалоризационих резерви	255		
679	10. Приходи од смањења обавеза, укидања неискоришћених дугорочних резервисања и остали непоменути приходи	256	35.414	23,253

57	II - ОСТАЛИ РАСХОДИ (258 до 267)	257	360.668	84,040
570	1. Губици по основу продаје и расходовања нематеријалних средстава, некретнина, постројења и опреме	258	1.529	3,274
571	2. Губици по основу продаје и расходовања инвестиционих некретнина	259		
572	3. Губици по основу продаје и расходовања биолошких средстава	260		
573	4. Губици по основу продаје средстава обустављеног пословања	261		
574	5. Губици по основу продаје учешћа у капиталу и ХОВ	262		
575	6. Губици по основу продатог материјала	263		
576	7. Мањкови, изузимајући мањкове залиха учинака	264		

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
577	8. Расходи по основу заштите од ризика који не испуњавају услове да се искажу у оквиру ревалоризационих резерви	265		
578	9. Расходи по основу исправке вриједности и отписа потраживања	266	355.851	79,971
579	10. Расходи по основу расходовања залиха материјала и робе и остали расходи	267	3.288	795
	Ж. ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА (246 - 257)	268	0	0
	З. ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА (257 - 246)	269	271.181	13,335
	И. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ			
68	I - ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (271 до 279)	270	1.202	4,434
680	1. Приходи од усклађивања вриједности нематеријалних средстава	271		
681	2. Приходи од усклађивања вриједности некретнина, постројења и опреме	272		
682	3. Приходи од усклађивања вриједности инвестиционих некретнина за које се обрачунава амортизација	273		
683	4. Приходи од усклађивања вриједности биолошких средстава за које се обрачунава амортизација	274		
684	5. Приходи од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана и финансијских средстава расположивих за продају	275		
685	6. Приходи од усклађивања вриједности залиха материјала и робе	276		
686	7. Приходи од усклађивања вриједности краткорочних финансијских пласмана	277		
687	8. Приходи од усклађивања вриједности капитала (негативни Гоодвилл)	278		
689	9. Приходи од усклађивања вриједности остале имовине	279	1.202	4,434
58	II - РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (281 до 289)	280	0	0
580	1. Обезвјеђење нематеријалних средстава	281		
581	2. Обезвјеђење некретнина, постројења и опреме	282		
582	3. Обезвјеђење инвестиционих некретнина за које се обрачунава амортизација	283		
583	4. Обезвјеђење биолошких средстава за која се обрачунава амортизација	284		
584	5. Обезвјеђење дугорочних финансијских пласмана и финансијских средстава расположивих за продају	285		
585	6. Обезвјеђење залиха материјала и робе	286		
586	7. Обезвјеђење краткорочних финансијских пласмана	287		
588	8. Обезвјеђење потраживања примјеном индиректне методе утврђивања отписа потраживања	288		
589	9. Обезвјеђење остале имовине	289		
	Ј. ДОБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (270 - 280)	290	1.202	4,434

	К. ГУБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (280 - 270)	291	0	0
690, 691	Л. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	292		
590, 591	Љ. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	293	4.644	48,538
	М. ДОБИТАК И ГУБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА			
	1. Добитак прије опорезивања (244 + 268 + 290 + 292 - 293 - 245 - 269 - 291)	294	0	1,487
	2. Губитак прије опорезивања (245 + 269 + 291 + 293 - 292 - 244 - 268 - 290)	295	307.285	0

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
	Н. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ			
721	1. Порески расходи периода	296		
722	2. Одложени порески расходи периода	297		
723	3. Одложени порески приходи периода	298		
	Њ. НЕТО ДОБИТАК И НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА			
	1. Нето добитак текуће године (294 - 295 - 296 - 297 + 298)	299		1,487
	2. Нето губитак текуће године (295 - 294 + 296 + 297 - 298)	300	307.285	0
	УКУПНИ ПРИХОДИ (201 + 231 + 246 + 270 + 292)	301	4.708.268	4,663,175
	УКУПНИ РАСХОДИ (216 + 238 + 257 + 280 + 293)	302	5.015.553	4,661,688
724	О. МЕЋУДИВИДЕНДЕ И ДРУГИ ВИДОВИ РАСПОДЈЕЛЕ ДОБИТКА У ТОКУ ПЕРИОДА	303		
	Дио нето добитка/губитка који припада већинским власницима	304		
	Дио нето добитка/губитка који припада мањинским власницима	305		
	Обична зарада по акцији	306		
	Разријеђена зарада по акцији	307		
	Просјечан број запослених по основу часова рада	308	152,92	159.56
	Просјечан број запослених по основу стања на крају мјесца	309	153	159.67

У Бијељини
 Дана, 20.02.2017.
 Лице са лиценцом: Горица Манојловић
 Лице овлашћено за заступање: Миленко Вићановић

Матични број: **1028421**

 Пословни рачуни: **554-001-00000055-13**

 Шифра дјелатности: **38.11**

 Назив привредног друштва, задруге, другог правног лица или предузетника: **А.Д. „ КОМУНАЛАЦ“**

 Сједиште: **БИЈЕЉИНА**

 ЛИБ: **44003056560008**
Биланс стања

(Извјештај о финансијском положају)

 на дан **31.12.2016.** године

- у конвертибилним маркама -

Група рачуна рачун	Позиција	Ознака за АОП	Износ на дан биланса текуће године			Износ на дан биланса претходне године (ПС)
			Бруто	Исправка вриједн.	Нето (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
	А. СТАЛНА СРЕДСТВА (002 + 008 + 015 + 021 + 030)	001	11.350.359	1.759.401	9.590.958	9,599,331
01	I - НЕМАТЕРИЈАЛНА СРЕДСТВА (003 до 007)	002	9.600	4.120	5.480	2,658
010, дио 019	1. Улагања у развој	003				
011, дио 019	2. Концесије, патенти, лиценце и остала права	004				0
012, дио 019	3. Goodwill	005				
014, дио 019	4. Остала нематеријална средства	006	6.600	1.120	5.480	2.658
015, 016, дио 019	5. Аванси и нематеријална средства у припреми	007	3.000	3.000		0
02	II - НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (009 до 014)	008	11.336.301	1.753.756	9.582.545	9.592.317
020, дио 029	1. Земљиште	009	4.100.764		4.100.764	4,100,764
021, дио 029	2. Грађевински објекти	010	6.215.535	1.475.709	4.739.826	4,757,022
022, дио 029	3. Постројења и опрема	011	887.848	145.893	741.955	734.531
023, дио 029	4. Инвестиционе некретнине	012				
024, дио 029	5. Улагање на туђим некретнинама, постројењима и опреми	013				
027, 028, дио 029	6. Аванси и некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми	014	132.154	132.154		
03	III - БИОЛОШКА СРЕДСТВА И	015				0

	СРЕДСТВА КУЛТУРЕ (016 до 020)					
030, дио 039	1. Шуме	016				
031, дио 039	2. Вишегодишњи засади	017				
032, дио 039	3. Основно стадо	018				
033, дио 039	4. Средства културе	019				
037, 038, дио 039	5. Аванси и биолошка средства и средства културе у припреми	020				

<i>Група рачуна рачун</i>	<i>Позиција</i>	<i>Ознака за АОП</i>	<i>Износ на дан биланса текуће године</i>			<i>Износ на дан биланса претходне године (ПС)</i>
			<i>Бруто</i>	<i>Исправка вриједн.</i>	<i>Нето (4-5)</i>	
1	2	3	4	5	6	7
04	IV - ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (022 до 029)	021	4.458	1.525	2.933	4.356
040, дио 049	1. Учешће у капиталу зависних правних лица	022				
041, дио 049	2. Учешће у капиталу других правних лица	023				0
042, дио 049	3. Дугорочни кредити повезаним правним лицима	024				0
043, дио 049	4. Дугорочни кредити у земљи	025	3.568	1.323	2.245	3,568
044, дио 049	5. Дугорочни кредити у иностранству	026				0
045, дио 049	6. Финансијска средства расположива за продају	027				0
046, дио 049	7. Финансијска средства која се држе до рока доспијећа	028				0
048, дио 049	8. Остали дугорочни финансијски пласмани	029	890	202	688	788
050	V - ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	030				0
	Б. ТЕКУЋА СРЕДСТВА (032 + 039 + 061)	031	1.712.390	571.981	1.140.409	1,290,495
10 до 15	I- ЗАЛИХЕ, СТАЛНА СРЕДСТВА И СРЕДСТВА ОБУСТАВЉЕНОГ ПОСЛОВАЊА НАМИЈЕЊЕНА ПРОДАЈИ (033 до 038)	032	195.496	126.927	68.569	70,643
100 до 109	1. Залихе материјала	033	160.901	126.927	33.974	34,045
110 до 119	2. Залихе недовршене производње, полупроизвода и недовршених услуга	034	15.958		15.958	18,210
120 до 129	3. Залихе готових производа	035				0
130 до 139	4. Залихе робе	036				0
140 до 149	5. Стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји	037	18.388		18.388	18,388
150 до 159	6. Дати аванси	038	249		249	0
	II - КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА, КРАТКОРОЧНИ ПЛАСМАНИ И ГОТОВИНА (040 + 047 + 056 + 059 + 060)	039	1.516.894	445.054	1.071.840	1,219,852
20, 21, 22	1. Краткорочна потраживања (041 до 046)	040	1.415.757	445.054	970.703	1,131,324
200, дио 209	а) Купци - повезана правна лица	041	253.882	135.757	118.125	203,405
201, 202,	б) Купци у земљи	042	838.071	19.612	818.459	871,275

203, дио 209						
204, дио 209	в) Купци из иностранства	043				0
208, дио 209	г) Сумњива и спорна потраживања	044	256.043	256.043		0
210 до 219	д) Потраживања из специфичних послова	045	22.150	22.150	0	22,150
220 до 229	ђ) Друга краткорочна потраживања	046	45.611	11.492	34.119	34,494
23	2. Краткорочни финансијски пласмани (048 до 055)	047				0
230, дио 239	а) Краткорочни кредити повезаним правним лицима	048				0
231, дио 239	б) Краткорочни кредити у земљи	049				0

Група рачуна рачун	Позиција	Ознака за АОП	Износ на дан биланса текуће године			Износ на дан биланса претходне године (ПС)
			Бруто	Исправка вриједн.	Нето (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
232, дио 239	в) Краткорочни кредити у иностранству	050				0
233, 234, дио 239	г) Дио дугорочних финансијских пласмана који доспијева за наплату у периоду до годину дана	051				0
235, дио 239	д) Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успјеха намијењена трговању	052				0
236, дио 239	ђ) Финансијска средства означена по фер вриједности кроз биланс успјеха	053				0
237	е) Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удјели намијењени продаји или поништавању	054				0
238, дио 239	ж) Остали краткорочни пласмани	055				0
24	3. Готовински еквиваленти и готовина (057 + 058)	056	84.280	0	84.280	72,268
240	а) Готовински еквиваленти - хартије од вриједности	057				0
241 до 249	б) Готовина	058	84.280		84.280	72,268
270 до 279	4. Порез на додату вриједност	059				0
280 до 289, осим 288	5. Активна временска разграничења	060	16.857		16.857	16,260
288	III - ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	061				0
	В. ПОСЛОВНА СРЕДСТВА (001 + 031)	062	13.062.749	2.331.382	10.731.367	10,889,826
29	Г. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА	063				0
	Д. ПОСЛОВНА АКТИВА (062 + 063)	064	13.062.749	2.331.382	10.731.367	10,889,826
880 до 888	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	065	516.592		516.592	516,592
	Е. УКУПНА АКТИВА (064 + 065)	066	13.579.341	2.331.382	11.247.859	11,406,418

<i>Група, рачуна, рачун</i>	<i>П О З И Ц И Ј А</i>	<i>Ознака за АОП</i>	<i>Износ на дан биланса текуће године</i>	<i>Износ на дан биланса претходне године (почетно стање)</i>
1	2	3	4	5
	A. КАПИТАЛ (102-109+110-111+112+116+117-118+119-123)	101	9.868.938	10.079.717
30	I - ОСНОВНИ КАПИТАЛ (103 до 108)	102	3.748.014	3.748.014
300	1. Акцијски капитал	103	3.748.014	3.748.014
302	2. Удјели друштва са ограниченом одговорношћу	104		
303	3. Задружни удјели	105		
304	4. Улози	106		
305	5. Државни капитал	107		
309	6. Остали основни капитал	108		
31	II - УПИСАНИ НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	109		
320	III - ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	110		
321	IV - ЕМИСИОНИ ГУБИТАК	111		
дио 32	V - РЕЗЕРВЕ (113 до 115)	112	342.410	340.128
322	1. Законске резерве	113	274.346	272.064
323	2. Статутарне резерве	114	68.064	68.064
329	3. Остале резерве	115		
330, 331, 334	VI - РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ	116	5.963.634	5.945.947
332	VII - НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА РАСПОЛОЖИВИХ ЗА ПРОДАЈУ	117		
333	VIII - НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА РАСПОЛОЖИВИХ ЗА ПРОДАЈУ	118		
34	IX - НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (120 до 122)	119	43.347	45.628
340 или 342	1. Нераспоређени добитак ранијих година / Нераспоређени вишак прихода над расходима ранијих година	120	43.347	
341 или 343	2. Нераспоређени добитак текуће године / Нераспоређени вишак прихода над расходима текуће	121		45.628

	године			
344	3. Нето приход од самосталне дјелатности	122		
35	Х - ГУБИТАК ДО ВИСИНЕ КАПИТАЛА (124 + 125)	123	228.467	
350	1. Губитак ранијих година	124		
351	2. Губитак текуће године	125	228.467	
40	Б. РЕЗЕРВИСАЊА, ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ И РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ (127 до 134)	126	42.720	40.983
400	1. Резервисања за трошкове у гарантном року	127		

<i>Група, рачуна, рачун</i>	<i>ПОЗИЦИЈА</i>	<i>Ознака за АОП</i>	<i>Износ на дан биланса текуће године</i>	<i>Износ на дан биланса претходне године (почетно стање)</i>
1	2	3	4	5
401	2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	128		
402	3. Резервисања за задржане кауције и депозите	129		
403	4. Резервисања за трошкове реструктурисања	130		
404	5. Резервисања за накнаде и бенефиције запослених	131	42.720	40.983
407	6. Одложене пореске обавезе	132		
408	7. Разграничени приходи и примљене донације	133		
409	8. Остала дугорочна резервисања	134		
	В. ОБАВЕЗЕ (136 + 144)	135	819.709	769.126
41	І - ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (137 до 143)	136	0	0
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	137		
411	2. Обавезе према повезаним правним лицима	138		
412	3. Обавезе по емитованим дугорочним хартијама од вриједности	139		
413, 414	4. Дугорочни кредити	140		
415, 416	5. Дугорочне обавезе по финансијском лизингу	141		
417	6. Дугорочне обавезе по фер вриједности кроз биланс успјеха	142		
419	7. Остале дугорочне обавезе	143		
42 до 49	ІІ - КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (145+50 +156+157+158+159+160+161+162+163)	144	819.709	769.126
42	1. Краткорочне финансијске обавезе (146 до 149)	145		50.783
420 до 423	а) Краткорочни кредити и обавезе по емитованим краткорочним хартијама од вриједности	146		50.783
424, 425	б) Дио дугорочних финансијских обавеза који за плаћање доспијева у периоду до годину дана	147		
426	в) Краткорочне обавезе по фер вриједности кроз биланс успјеха	148		
429	г) Остале краткорочне финансијске обавезе	149		

43	2. Обавезе из пословања (151 до 155)	150		491.112	477.946
430	а) Примљени аванси, депозити и кауције	151		1.500	1.106
431	б) Добављачи - повезана правна лица	152		245.145	338.413
432, 433, 434	в) Добављачи у земљи	153		244.467	138.427
435	г) Добављачи из иностранства	154			
439	д) Остале обавезе из пословања	155			
440 до 449	3. Обавезе из специфичних послова	156		6.907	683

<i>Група, рачуна, рачун</i>	<i>П О З И Ц И Ј А</i>	<i>Ознака за АОП</i>	<i>Износ на дан биланса текуће године</i>	<i>Износ на дан биланса претходне године (почетно стање)</i>
1	2	3	4	5
450 до 458	4. Обавезе за зараде и накнаде зарада	157		
460 до 469	5. Друге обавезе	158	2.414	
470 до 479	6. Порез на додату вриједност	159	41.591	42.480
48, осим 481	7. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	160	2.562	2.625
481	8. Обавезе за порез на добитак	161		
49, осим 495	9. Пасивна временска разграничења и краткорочна резервисања	162	275.123	194.609
495	10. Одложене пореске обавезе	163		
	Г. ПОСЛОВНА ПАСИВА (101 + 126 + 135)	164	10.731.367	10.889.826
890 до 898	Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	165	516.592	516.592
	Ђ. УКУПНА ПАСИВА (164 + 165)	166	11.247.959	11.406.418

У Бијељини
 (М.П.) Дана, 20.02.2017
 Лице са лиценцом: Горица Манојловић
 Лице овлашћено за заступање: Миленко Вићановић

Матични број: **1028421** Пословни рачуни: **554-001-00000055-13**
 Шифра дјелатности: **38.11**
 Назив привредног друштва, задруге, другог правног лица или предузетника: **А.Д. "КОМУНАЛАЦ"**
 Сједиште: **БИЈЕЉИНА**
 ЈИБ: **4400305650008**

Извјештај

о осталим добицима и губицима периода
за период од **01.01.** до **31.12.2016.** године

- у конвертибилним маркама -

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
	А. НЕТО ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА (298 или 299)	400	- 307.285	1,484
	I ДОБИЦИ УТВРЂЕНИ ДИРЕКТНО У КАПИТАЛУ (402 до 407)	401	78.818	44,14
	1. Добици по основу смањења ревалоризационих резерви на сталним средствима, осим ХОВ расположивих за продају	402	78.818	44,141
	2. Добици по основу промјене фер вриједности ХОВ расположивих за продају	403		
	3. Добици по основу превођења финансијских извјештаја иностраног пословања	404		
	4. Актуарски добици од планова дефинисаних примања	405		
	5. Ефективни дио добитака по основу заштите од ризика готовинских токова	406		
	6. Остали добици утврђени директно у капиталу	407		
	II ГУБИЦИ УТВРЂЕНИ ДИРЕКТНО У КАПИТАЛУ (409 до 413)	408	0	0
	1. Губици по основу промјене фер вриједности ХОВ расположивих за продају	409		
	2. Губици по основу превођења финансијских извјештаја иностраног пословања	410		
	3. Актуарски губици од планова дефинисаних примања	411		
	4. Ефективни дио губитака по основу заштите од ризика готовинских токова	412		

	5. Остали губици утврђени директно у капиталу	413		
	Б. ОСТАЛИ ДОБИЦИ ИЛИ ГУБИЦИ У ПЕРИОДУ (401-408) или (408-401)	414	78.818	44,141
	В. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ОСТАЛЕ ДОБИТКЕ И ГУБИТКЕ	415		
	Г. НЕТО РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ДОБИТАКА И ГУБИТАКА У ПЕРИОДУ (414±415)	416	78.818	44,141

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
	Д. УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ			
	I УКУПАН НЕТО ДОБИТАК У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (400±416)	417	0	45,628
	II УКУПАН НЕТО ГУБИТАК У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (400±416)	418	228.467	0

(М.П.) У Бијелини
 Дана, 20.02.2017.
 Лице са лиценцом: Горица Манојловић
 Лице овлашћено за заступање: Миленко Вићановић

Матични број: **1028421** Пословни рачуни: **554-001-00000055-13**
 Шифра дјелатности: **38.11**
 Назив привредног друштва, задруге, другог правног лица или предузетника: **А.Д. "КОМУНАЛАЦ"**
 Сједиште: **БИЈЕЉИНА**
 ЛИБ: **4400305650008**

Биланс токова готовине
 (Извјештај о токовима готовине)
 за период од **01.01.** до **31.12.2016.** године
 - у конвертибилним маркама -

Редни број	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
1	А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
2	I ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (502 до 504)	501	5.152.682	5.234.496
3	1. Приливи од купаца и примљени аванси	502	5.060.634	5.158.354
4	2. Приливи од премија, субвенција, дотација и сл.	503		
5	3. Остали приливи из пословних активности	504	92.048	76.142
6	II ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (506 до 510)	505	5.103.643	5.235.367
7	1. Одливи по основу исплата добављачима и дати аванси	506	2.231.702	2.295.734
8	2. Одливи по основу исплата зарада, накнада зарада и осталих личних расхода	507	2.269.283	2.366.900
9	3. Одливи по основу плаћених камата	508	498	5.803
10	4. Одливи по основу пореза на добит	509		
11	5. Остали одливи из пословних активности	510	602.160	566.930
12	III НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (501-505)	511	49.039	0
13	IV НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (505-501)	512	0	871
14	Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
15	I ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (514 до 519)	513	13.757	5.240
16	1. Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана	514		

17	2. Приливи по основу продаје акција и удјела	515		
18	3. Приливи по основу продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина и биолошких средстава	516		
19	4. Приливи по основу камата	517	12.434	1.335
20	5. Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	518		
21	6. Приливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	519	1.323	3.908

Редни број	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
22	II ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (521 до 524)	520	0	0
23	1. Одливи по основу краткорочних финансијских пласмана	521		
24	2. Одливи по основу куповине акција и удјела	522		
25	3. Одливи по основу куповине нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина и биолошких средстава	523		
26	4. Одливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	524		
27	III НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (513-520)	525	13.757	5.240
28	IV НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (520-513)	526	0	0
29	V. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
30	I ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (528 до 531)	527	0	150.000
31	1. Приливи по основу повећања основног капитала	528		
32	2. Приливи по основу дугорочних кредита	529		
33	3. Приливи по основу краткорочних кредита	530		150.000
34	4. Приливи по основу осталих дугорочних и кратк. обавеза	531		
35	II ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (533 до 538)	532	50.784	137.675
36	1. Одливи по основу откупа сопствених акција и удјела	533		
37	2. Одливи по основу дугорочних кредита	534		
38	3. Одливи по основу краткорочних кредита	535	50.784	137.675
39	4. Одливи по основу финансијског лизинга	536		
40	5. Одливи по основу исплаћених дивиденди	537		
41	6. Одливи по основу осталих дугорочних и кратк. обавеза	538		
42	III НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (527-532)	539	0	12.325
43	IV НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ	540	50.784	0

	ФИНАНСИРАЊА (532-527)			
44	Г. УКУПНИ ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (501+513+527)	541	5.166.439	5.389.736
45	Д. УКУПНИ ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (505+520+532)	542	5.154.427	5.373.042
46	Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (541-542)	543	12.012	16.694
47	Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (542-541)	544	0	0
48	Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	545	72.268	55.574
49	З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	546		

<i>Редни број</i>	<i>Позиција</i>	<i>Ознака за АОП</i>	<i>Износ</i>	
			<i>Текућа година</i>	<i>Претходна година</i>
1	2	3	4	5
50	И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	547		
51	Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (545+543-544+546-547)	548	84.280	72.268

У
Дана, Бијељини
Лице са лиценцом: 20.02.2017.
Лице овлашћено за заступање Горица Манојловић
Миленко Вићановић

Матични број: **1028421**
Шифра дјелатности: **38.11**
Назив привредног друштва:
АД "Комуналац" Бијељина
Сједиште: **Бијељина**
ЈИБ: **4400305650008**

Пословни рачуни:
554-001-00000055-13
0
0
0
0

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ
за период који се завршава на дан 31.12.2016. године

у конвертибилним маркама

ВРСТА ПРОМЈЕНЕ НА КАПИТАЛУ	ДИО КАПИТАЛА КОЈИ ПРИПАДА ВЛАСНИЦИМА МАТИЧНОГ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА							МАЊИНСКИ ИНТЕРЕС	УКУПНИ КАПИТАЛ
	Ознака з а АОП	Акцијски капитал и уједи у друштво са ограниченом одговорношћу	Ревалоризационе резерве (МРС 16, МРС 21 и МРС 38)	Нерализовани добити/губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	Остале резерве (емисиона премија, законске и статутарне резерве, заштити готовинских токова	Акумулисани нераспоређени добитак/нераспоређени губитак	УКУПНО		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Стање на дан 01.01.2015.год.	901	3.748.014	5.990.098		452.834	- 112.706	10.078.240		10.078.240
2. Ефекти промјена у рачуноводственим политикама	902								
3. Ефекти исправке грешке	903								
4. Поновно исказано стање на дан 01.01.2015. год. (901±902±903)	904	3.748.014	5.990.098	0	452.834	- 112.706	10.078.240	0	10.078.240
5. Ефекти ревалоризације материјалних и нематеријалних средстава	905						- 44.151		- 44.151

6. Нереализовани добици/губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	906								
7. Курсне разлике настале по основу прерачунавања финансијских извјештаја у другу функционалну валуту	907								
8. Нето добитак/губитак периода исказан у билансу успјеха	908					1.487	1.487		1.487
9. Нето добици/губици периода признати директно у капиталу	909					44.141	44.141		44.141
10.Објављене дивиденде и други видови распоdjеле добитка и покрића губитка	910				112.706	- 112.706	0		0
11. Емисија акцијског капитала и други видови повећања или смањење основног капитала	911								
12. Стање на дан 31.12.2015. год. /01.01.2016. год. (904±905±906±907±908±909-910+911)	912	3.748.014	5.945.947	0	340.128	45.628	10.079.717	0	10.079.717
13. Ефекти промјена у рачуноводственим политикама	913								
14. Ефетки исправке грешке	914								
15. Поново исказано стање на дан 01.01.2016. год. (912±913±914)	915	3.748.014	5.945.947	0	340.128	45.628	10.079.717	0	10.079.717
16. Ефекти ревалоризације материјалних и нематеријалних средстава	916		17.687				17.687		17.687
17. Нереализовани добици/губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	917								
18. Курсне разлике настале по основу прерачуна финансијских извјештаја у другу функционалну валуту	918								
19. Нето добитак/губитак периода исказан у билансу успјеха	919					- 307.285	- 307.285		- 307.285
20. Нето добитак/губитак периода признати директно у капиталу	920					78.819	78.819		78.819
21. Објављене дивиденде и други видови распоdjеле добитка и покриће губитка	921				- 2.281	2.281	0		0

22. Емисија акцијског капитала и други видови повећања или смањење основног капитала	922								
23. Стање на дан 31.12.2016.год. (915±916±917±918±919±920-921+922)	923	3.748.014	5.963.634	0	342.409	- 185.119	9.868.938	0	9.868.938

У Бијелини
 Дана, 20.02.2016.

Лице са лиценцом
 Горица Манојловић

Директор:
 Миленко Вићановић

Назив предузећа, задруге или другог правног лица

АД "Комуналац"

Матични број: **1028421**

Шифра дјелатности: **38.11**

Сједиште: **Бијељина**

ЈИБ: **4400305650008**

Пословни рачуни:

554-001-00000055-13

АНЕКС
(Додатни рачуноводствени извјештај)
за период од 01.01. до 31.12.2016. године

у КМ

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
010	Улагања у истраживање и развој (дуговни промет без почетног стања)	601		
201, дио 200	Купци из Републике Српске и купци - повезана правна лица из РС (дуговни промет без почетног стања)	602	5.059.615	4.953.085
202, дио 200	Купци из Федерације БиХ и купци - повезана правна лица из ФБиХ (дуговни промет без почетног стања)	603	71.083	55.143
203, дио 200	Купци из Брчко Дистрикта БиХ и купци - повезана правна лица из БД (дуговни промет без почетног стања)	604	27.110	25.587
432, дио 431	Добављачи из Републике Српске и добављачи - повезана правна лица из РС (потражни промет без почетног стања)	605	2.225.083	2.022.312
433, дио 431	Добављачи из Федерације БиХ и добављачи - повезана правна лица из ФБиХ (потражни промет без почетног стања)	606	11.590	24.794
434, дио 431	Добављачи из Брчко Дистрикта БиХ и добављачи - повезана правна лица из ДБ (потражни промет без почетног стања)	607	742	
601, дио 600	Приходи од продаје робе у Републици Српској и приходи од продаје робе повезаним правним лицима у РС	608	11.886	13.761
602, дио 600	Приходи од продаје робе у Федерацији БиХ и приходи од продаје робе повезаним правним лицима у ФБиХ	609		
603, дио 600	Приходи од продаје робе у Брчко Дистрикту БиХ и приходи од продаје робе повезаним правним лицима у БД	610		598
дио 61	Приходи од продаје производа	611		
дио 61	Приходи од продаје услуга	612		
611, дио 610	Приходи од продаје учинака у Републици Српској и приходи од продаје учинака повезаним правним лицима у РС	613	625.045	566.900
612, дио 610	Приходи од продаје учинака у Федерацији БиХ и приходи од продаје учинака повезаним правним лицима у ФБиХ	614		
613, дио 610	Приходи од продаје учинака у Брчко Дистрикту БиХ и приходи од продаје учинака повезаним правним лицима у БД	615		
дио 611	Приходи од продаје услуга у Републици Српској	616	2.959.708	2.967.293
дио 612	Приходи од продаје услуга у Федерацији БиХ	617	35.702	43.089
дио 613	Приходи од продаје услуга у Брчко Дистрикту БиХ	618	10.868	9.052

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
65	ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (620 + 623 + 624 + 625 + 626 + 627 + 628)	619	726.017	976.756
650	а) Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, подстицаја и слично	620		
дио 650	Од тога: приходи по основу субвенција на производе (субвенције које се могу приказати по јединици производа, нпр. возна карта, брашно, хљеб, млијеко и др.)	621		
дио 650	Од тога: приходи по основу субвенција на производњу (на запошљавање, плату, каматну стопу, за смањење загађења и др.)	622		
651	б) Приход од закупнина	623	675.671	715.594
652	в) Приход од донација	624	27.675	34.218
653	г) Приход од чланарина	625		
654	д) Приход од тантијема и лиценцих права	626		
655	ђ) Приход из намјенских извора финансирања (из буџета, фондова и др.)	627		200.293
659	е) Остали пословни приходи по другим основима	628	22.671	26.651
66 + 67	ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ	629		
дио 660	Од тога: приходи од учешћа у добити (дивиденди)	630		
дио 670	Добици по основу продаје некретнина, постројења и опреме	631		
678	Приходи по основу уговорене заштите од ризика који не испуњавају услове да се искажу у оквиру ревалоризационих резерви	632		
51	ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	633		
513	Од тога: трошкови горива и енергије	634	256.450	286.089
52	ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИХ ЛИЧНИХ РАСХОДА	635		
522 + 523	Трошкови бруто накнада члановима управног, надзорног, одбора за ревизију и др.	636	32.335	
525	Трошкови запослених на службеном путу	637	9.707	6.481
дио 525	Од тога: дневнице	638	3.997	3.721
53	ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА (640 + 641 + 642 + 643 + 644 + 645 + 646 + 647)	639	1.179.379	1.058.350
530	а) Трошкови услуга на изради учинака	640		
531	б) Трошкови транспортних услуга	641	31.136	23.318
дио 532	в) Трошкови за услуге текућег одржавања основних средстава	642	56.631	26.198
дио 532	г) Трошкови за услуге инвестиционог одржавања основних средстава	643		
533	д) Трошкови закупа	644	185	3.444
534 + 535	ђ) Трошкови сајмова, рекламе и пропаганде	645	38.687	13.962
536 + 537	е) Трошкови истраживања и развоја који се не капитализују	646		
539	ж) Трошкови осталих услуга	647	1.048.740	991.428

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
дио 539	Од тога: бруто износи накнада по уговорима са физичким лицима ван радног односа	648	74.676	69.267
55	НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ (650 + 653 + 654 + 655 + 656 + 657 + 658 + 659)	649	191.677	195.603
550	а) Трошкови непроизводних услуга	650	34.606	61.195
дио 550	Од тога: трошкови стручног образовања и усавршавања запослених	651	1.501	
дио 550	Од тога: бруто износи накнада по уговорима са физичким лицима ван радног односа	652		
551	б) Трошкови репрезентације	653	24.313	20.078
552	в) Трошкови премије осигурања	654	11.245	12.904
553	г) Трошкови платног промета	655	7.686	8.706
554	д) Трошкови чланарина	656	400	900
дио 555	ђ) Трошкови пореза на производе, царине, боравишне таксе, порез на игре на срећу и сл.	657		
дио 555	е) Трошкови пореза на производњу: на имовину, на земљиште, за коришћење вода и шума, за противпожарну заштиту и сл.	658	20.966	21.435
559	ж) Остали нематеријални трошкови	659	92.461	70.385
	ОБАВЕЗЕ И ПОТРАЖИВАЊА	660		
47, осим 479	Обрачунати (фактурисани) порез на додату вриједност (кумулативан промет konta)	661	739.806	742.334
27, осим 279	Улазни порез на додату вриједност (кумулативан промет konta)	662	279.541	263.361
479	Обавезе за ПДВ по основу разлике између обрачунатог и аконтационог ПДВ-а (салдо konta)	663	41.591	42.480
279	Потраживања по основу разлике између аконтационог и обрачунатог ПДВ-а (салдо konta)	664		
271	ПДВ плаћен при увозу (кумулативан промет konta)	665		
484	Обавезе за ПДВ плаћен при увозу (кумулативан промет konta)	666		
480	Обавезе за акцизе (кумулативан промет konta)	667		
нема konta	Приходи остварени на бази подуговарања	668		
нема konta	Плаћања подуговарачима за рад, испоручене производе и услуге	669		
нема konta	Укупан број одрађених часова рада (ефективни часови рада без боловања, годишњих одмора, државних празника и сл.)	670	319.288	317.800

(М.П.)

У
Дана,
Лице са лиценцом:
Лице овлашћено за заступање

Бијелини
20.02.2017.
Горица Манојловић
Миленко Вићановић

6. ЗАХТЈЕВАНЕ КВАЛИТАТИВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ И ОГРАНИЧЕЊА

6.1. Захтјеване квалитативне карактеристике финансијских извјештаја

Квалитативне карактеристике су својства која информације приказане у финансијским извјештајима чине корисним. Четири основне квалитативне карактеристике јесу *разумљивост, релевантност, поузданост и упоредивост*.

6.1.1. Разумљивост:

Основни квалитет информација које се износе у финансијским извештајима јесте да буду разумљиве онима који их користе. Да би се то постигло, претпоставља се да корисници посједују извјеса знања о пословним и економским активностима, као и рачуноводствена знања, и да су спремни да пажљиво проуче информације садржане у финансијским извјештајима. Међутим, информације о сложеним питањима које би требало да буду саставни дио финансијских извјештаја с обзиром на њихов значај за доношење пословних одлука од стране корисника, не би требало да буду изостављене из извјештаја само због тога што би неким корисницима биле тешко разумљиве.

6.1.2. Релевантност:

Да би информације биле корисне, оне морају бити релевантне за потребе доношења пословних одлука корисника. Информације се сматрају релевантним када утичу на пословне одлуке корисника, пружајући им помоћ при процјени прошлих, садашњих и будућих догађаја, потврђујући, или исправљајући њихове процјене из прошлости.

Улоге предвиђања и потврђивања информација међусобно су повезане. На пример, информације о текућем нивоу и структури активе у посједу може бити од користи приликом настојања корисника да предвиди могућност правног лица да искористи прилике које му се пружају, као и његову способност да реагује у различитим ситуацијама. Исте информације посједују улогу потврђивања прошлих предвиђања, о, на пример, структури правног лица или исходу планираних пословних активности.

Информације о финансијској позицији и перформансама у прошлости се често користе као основа за предвиђање будуће финансијске позиције и учинка, као и других области за које су корисници директно заинтересовани, попут исплата дивиденди и зарада, промјене цијена хартија од вриједности и могућност правног лица да благовремено испуни своје обавезе. Да би информација омогућила било какво предвиђање, не мора бити у форми експлицитне прогнозе. Међутим, могућност предвиђања на основу финансијских извјештаја је побољшана начином на који су информације о прошлим трансакцијама и догађајима приказане. На

пример, корисници ће лакше моћи да заснују свој став ако су у билансу успеха засебно објелодањене необичне, абнормалне и ријетке ставке које се тичу прихода или расхода.

6.1.3. Поузданост:

Да би биле корисне, информације морају да буду поуздане. Информација се сматра поузданом када нема материјалних грешака и када је непристрасна, и у коју се корисници могу поуздати да вјерно приказују оно што представља или би се могло разложно очекивати да представља.

Информација може бити релевантна али толико непоуздана по природи или начину презентовања да њено евидентирање може бити потенцијално варљиво. На пример, уколико је пуноважност и износ тужбе за нанијету штету која је предмет судског спора оспорена, можда правно лице у билансу стања не би требало да евидентира пун износ тужбе, мада би требало да објелодани износ и околности тужбе.

6.1.4. Упоредивост:

Корисници треба да буду у могућности да упореде финансијске извјештаје правног лица са протоком времена, како би могли да идентификују развој у финансијском положају и успјешности правног лица. Корисници морају да буду у могућности да упореде финансијске извјештаје различитих правних лица, како би процјенили њихов релативни финансијски положај, успјешност и промјене у финансијском положају. Стога вредновање и приказивање финансијског ефекта сличних трансакција и других догађаја, мора бити доследно у оквиру једног правног лица и током дужег низа периода за једно правно лице, а такође мора бити доследно и за различита правна лица.

Важна импликација квалитативне карактеристике упоредивости јесте то што су корисници информисани о рачуноводственим политикама примењеним у припремању финансијских извјештаја, било каквим измјенама наведених политика и њиховим ефектима. Корисници морају бити у могућности да идентификују разлике између рачуноводствених политика сличних трансакција и других догађаја коришћених од стране истог правног лица у разним периодима, и коришћених од стране других правних лица. Усклађеност са Међународним рачуноводственим стандардима, укључујући објелодањивање рачуноводствених политика коришћених од стране правног лица, може олакшати постизање упоредивости.

Потребу за упоредивошћу не треба замјењивати са самом једнообразношћу и не би смјело да се допусти да постане препрека за увођење побољшаних рачуноводствених стандарда. Није прихватљиво за једно правно лице да настави с рачуноводственим обухватањем трансакција на стари начин, ако усвојена политика више није у складу с квалитативним обележјима релевантности и поузданости. Такође, није добро за правно лице да не мијења своју рачуноводствену политику,

ако постоје релевантније и поузданије алтернативе. Ради тога што корисници желе да пореде финансијски положај, успјешност и промјене у финансијском положају правних лица током времена, важно је да финансијски извјештаји покажу упоредне информације за претходне периоде.

6.2. Ограничења у погледу испуњавања квалитативних захтјева

6.2.1. Благовременост:

Ако дође до непотребног кашњења у извјештавању, информације садржане у финансијским извјештајима губе своју важност. Руководство би можда требало да изнађе равнотежу између релативне вриједности благовременог извјештавања и прибављања поузданих информација. Да би се информације благовремено пружиле, често може бити неопходно да се извјештај изда прије него што сви аспекти трансакције и других догађаја буду познати и на тај начин му се умањи поузданост. Насупрот томе, ако се извјештавање одлаже док сви аспекти не постану познати, информације могу бити веома поуздане али од мале користи за кориснике који су у међувремену морали да донесу одлуке. Да би се постигла равнотежа између релевантности и поузданости, најпре треба утврдити како на најбољи начин да се задовоље потребе корисника приликом доношења економских одлука.

6.2.2. Равнотежа између користи и трошка:

Равнотежа између користи и трошка више је ограничење него квалитативно обљежје. Користи које произилазе из информација требало би да превазиђу трошкове њихове припреме. Међутим, процјена користи и трошкова у основи је процес просуђивања. Штавише, трошкове не сnose увијек они корисници који уживају корист. У користима могу такође уживати и други корисници, поред оних за које се информације припремају. На пример, прибављање додатних информација кредиторима може правном лицу смањити трошкове задуживања. Стога је тешко у сваком појединачном случају примјенити тест анализе трошкова и користи. Поред тога, ова ограничења треба да имају у виду посебно они који утврђују стандарде, као и они који припремају и користе финансијске извјештаје.

6.2.3. Равнотежа између квалитативних обиљежја:

У пракси је равнотежа између квалитативних обиљежја често неопходна. Уопште гледано, циљ је постићи одговарајућу равнотежу између квалитативних обиљежја, како би се постигао циљ финансијских извјештаја. Релативна важност квалитативних обиљежја у различитим случајевима јесте ствар професионалног просуђивања.

7. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ

7.1. Оснивање и регистрација

Основно јавно државно предузеће (ОЈДП) **"Комуналац" Бијељина**, Улица Милоша Црњанског број: 7. основано је Одлуком Скупштине општине Бијељина 05.06.1995. године, број 01-022-8/95 издвајањем из тада постојећег **КРО "4. јули" Бијељина**.

Предузеће је као акционарско друштво „Комуналац“ Бијељина са сједиштем у Бијељини, Ул. Милоша Црњанског број: 7. (у даљем тексту Друштво) уписано у судски регистар правних лица код Основног суда у Бијељини, Рјешењем број регистарског улошка регистарског суда: 1-121, ознака и број уписника суда: Фи-254/05 од 07.09.2005. године.

Истим рјешењем уписана је и промјена својине државног капитала ОДП „Комуналац“ са п.о. Бијељина, када је предузеће промјенило и облик организовања у акционарско друштво "Комуналац" Бијељина, са постојећом адресом, сходно одредбама „Закон о приватизацији државног капитала у предузећима“ („Службени гласник Републике Српске“ број: 24/98, 62/02, 38/03 и 65/03) и „Закон о јавним предузећима“ ("Службени гласник Републике Српске" број: 75/04) као и промјена облика организовања од државног предузећа у акционарско друштво.

Рјешењем регистрационог суда у Бијељини број: Фи-1422/05 од 07.12.2005. уписано је проширење дјелатности и промјена статуса лица за заступање, а Рјешењем истог суда број: 080-0-Reg-06-000 622 извршена је промјена лица овлашћеног за заступање па је уписан:

Слободан (Ивана) Марковић, дипл. журналист из Бијељине.

Рјешењем регистрационог суда у Бијељини број: 080-0-Reg-06-000 879 од 01.03.2007. године уписана је промјена статуса лица овлашћеног за заступање.

Повећање основног капитала уписано је Рјешењем регистрационог суда број: 080-0-Reg-06-000 275 од 03.05.2007. године. Проширење дјелатности уписано је код истог суда Рјешењем број: 080-0-Reg-07-000 367.

Према Одлуци Управног одбора о именовању директора Акционарског друштва "Комуналац" број: 3601/06 од 26.12.2006. године, лице одговорно за заступање и представљање Друштва је **Стоја Вукићевић** из Бијељине, без ограничења. Рјешењем регистрационог суда број: 080-0-Reg-08-000 779 од 25.11.2008. године извршен је упис промјене лица овлашћеног за заступање, па је као в.д. директора уписана:

**Стоја Вукићевић, дипломирани економиста
Бијељина**

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-10-000 349 од 08.09.2010. године уписано је проширење дјелатности, организовање и усклађивање општих аката Друштва са одредбама *Закона о привредним друштвима*.

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-11-000 364 од 22.06.2011. године уписан је пренос права својине на капиталу републике Српске у дијелу од 65% којим иста располаже, на јединицу локалне самоуправе – Општина Бијељина.

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-11-000 565 од 08.09.2011. године уписана је промјена лица овлашћеног за заступање Друштва, па је уписан:

Зекић Милорад
Ул. Стефана Дечанског бр. 248. Бијељина,
л.к: 10GBM5480

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-11-000 646 од 13.12.2011. године уписано је усклађивање дјелатности сходно Закону о класификацији дјелатности и регистру пословних субјеката по дјелатностима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број: 74/10) и Уредбе о класификацији дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 119/10).

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-12-000 111 од 12.06.2012. године уписана је промјена статуса лица овлашћеног за заступање, а на основу Одлуке Надзорног одбора број: 195/2012 од 19.01.2012. године.

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-13-000 351 од 28.05.2013. године уписана је промјена статуса лица овлашћеног за заступање, а на основу Одлуке Надзорног одбора број: 195/2012 од 19.01.2012. године, па је као лице овлашћено за заступање уписан:

Милорад Стјепановић из Бијељине
ЈМБГ: 1508959180870

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број 059-0-Reg-16-000 900 од 18.11.2016. године, уписана је промјена статуса лица овлашћеног за заступање Акционарског друштва „Комуналац“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског број 7, па је као вршилац дужности директора, тј. лице овлашћено за заступање, уписан:

Ратомир Драганић
из Велике Обарске.

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број 059-0-Рег-17-000 078 од 09.02.2017. године, уписана је промјена лица овлашћеног за заступање Акционарског друштва „Комуналац“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског број 7, па је као вршилац дужности директора, тј. лице овлашћено за заступање, уписан:

***Миленко Вићановић
из Бијељине***

Именовано лице овлашћено за заступање именовано је након датума са којим се састављају финансијски извјештаји а прије датума са којим се предају финансијски извјештаји, те је именовано лице потписник финансијских извјештаја.

7.2. Основни идентификациони подаци

Према расположивој документацији скраћени назив Друштва је:

***АД „Комуналац“ са п.о. Бијељина,
Улица Милоша Црњанског број: 7.***

Матични број Друштва: **1028421** (према Рјешењу о регистрацији: **МБС I-121**)

Обавјештењем о разврставању пословног субјекта по дјелатностима Републичког завода за статистику број: 8193 од 28.06.2013. године Друштво је разврстано као:

➤ Облик организовања:	Акционарско друштво - 03
➤ Облик својине:	Два или више облика својине – 4
➤ Сједиште:	76300 Бијељина, Милоша Црњанског 7.
➤ Општина/Град:	Бијељина – 10057,
➤ Основна дјелатност:	Прикупљање неопасног отпада – 38.11

Истим Обавјештењем извршено је и разврставање Пословних јединица, а врста промјене је усклађивање са законом и промјена осталих података.

У правном промету са трећим лицима Друштво иступа без ограничења, а за своје обавезе одговара цјелокупном имовином којом располаже. Оснивачи одговарају до висине уложених средстава. Своје финансијско пословање Друштво обавља преко трансакционих рачуна и то:

- 555-001-00000700-03..... Нова банка а.д. Бијељина
- 554-001-00000055-13 Павловић банка а.д. Бијељина
- 551-030-00000425-40..... Комерцијална банка
- 567-343-10000007-48..... Сбербанк а.д. Бања Лука
- 562-003-81253484-23..... НЛБ Развојна банка а.д. Бања Лука

Девизно пословање Друштво обавља преко девизних рачуна и то:

- 554-780-0003360-111.....Павловић банка (ЕУР)

- 554-780-0003360-111.....Павловић банка (УСД)

Пореска управа Министарства финансија Републике Српске издала је Потврду о регистрацији пореског обвезника број: 453/01 од 20.09.2005. године и додијелила број:

4400305650008

Увјерењем Управе за индиректно опорезивање број: о4/1-УПРЈ/1-3545-2/07 од 05.07.2007. године додијељен је идентификациони број:

400305650008

Комисија за хартије од вриједности Републике Српске уписала је својим Рјешењем број: 01-03-ПЕ-2515/05 од 20.09.2005. године Друштво у регистар емитената са подацима:

➤ **ознака и регистарски број емитента 04-693-101/05**

Са Централним регистром хартија од вриједности АД Бања Лука закључен је Уговор о регистрацији хартија од вриједности број: 01-04-7354/05 од 03.10.2005. године, којим се регулишу међусобни односи из основа вођења рачуна емитента и чувања нематеријализованих хартија од вриједности. Рјешењем о регистрацији хартија од вриједности Централног регистра хартија од вриједности, број: 06-32/05 од 04.11.2005. године извршена је регистрација хартија од вриједности емитента „Комуналац“ а.д. Бијељина.

Бањалучка берза а.д. Бања Лука донијела је Рјешење број: 08-2534/2005 од 07.11.2005. године о уврштавањау хартија од вриједности на слободно берзанско тржиште.

Све наведене активности у периоду од уписа усклађивале су се и усаглашавале у складу са измјењеним околностима.

7.3. Акције и акционари Друштва

Статутом Друштва - пречишћени текст од 10.08.2011. године (чан 17.) дефинисано је да основни капитал Друштва износи 3.748.014 КМ и представља збир номиналних вриједности акција Друштва *које су акционари стекли у поступку власничке трансформације.*

Укупан број акција (број рачуна код Централног регистра је: 15904617) износи 3.748.014 комада, номиналне вриједности по једној акцији 1,00 КМ, односно, укупно у номиналном износу 3.748.014,00 КМ. На основу Рјешења о регистрацији хартија од вриједности број: 06-32/05 (прва емисија), уписано је 2.559.403 акција, затим по Рјешењу 01-УП-031-1318/06 од 18.04.2006. године уписана је 101.571 обична акција (друга емисија) и по Рјешењу број: 01-УП-031-2300/06 од 30.06.2006. године уписано је 1.087.040 акција (трећа емисија).

Централни регистар хартија од вриједности а.д. Бања Лука доставио је Извјештај – књигу акционара, од 31.12.2016. године са подацима о власницима хартија од вриједности на тај дан. Према овом Извјештају укупан ознака ХоВ је: КМБЈ-Р-А. Све акције су са правом гласа. Појединачно посматрано, најзначајнији акционари су:

Назив акционара	Текући период		Претходни период	
	Номинални износ	% учешће	Номинални износ	% учешће
ГРАД БИЈЕЉИНА	2.436.256	65,00%	2.436.256	65,00%
ОКТАН ПРОМЕТ	1.118.745	29,85%	1.118.045	29,83%
СТАНКОВИЋ МИХАИЛО	70.820	1,89%	70.820	1,89%
ОСТАЛИ АКЦИОНАРИ	122.193	3,26%	122.893	3,28%
УКУПНО:	3.748.014	100,00	3.748.014	100,00

Значајни акционари (прва три) на дан 31.12.2016. године располажу са 96,72% акција Друштва, и све акције су са правом гласа. Преостали акционари располажу са 3,28% акција. У текућем периоду није било промјене података.

7.4. Дјелатност Друштва

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-11-000 646 од 13.12.2011. године уписано је усклађивање дјелатности, према коме је уписана дјелатност Друштва:

- 01.30 - Гајење садног материјала и украсног биља,
- 37.00 - Канализација
- 38.11 - Прикупљање неопасног отпада,
- 38.12 - Прикупљање опасног отпада,
- 38.21- Обрада и одлагање неопасног отпада,
- 38.22 - Обрада и одлагање опасног отпада,
- 38.32 - Рециклажа (прерада) разврстаних материјала,
- 39.00 - Дјелатности санације (ремедијације) животне средине и остале услуге управљања отпадом,
- 41.10 - Организација извођења пројекта за зграде,
- 45.20 - Одржавање и поправка моторних возила,
- 45.32 - Трговина на мало дијеловима и прибором за моторна возила,
- 46.22 - Трговина на велико цвијећем и садницама (растињем),
- 47.76 - Трговина на мало цвијећем, садницама, сјемењем, ђубривом, кућним љубимцима и храном за кућне љубимце у специјализованим продавницама,
- 47.81 - Трговина на мало храном, пићем и дуванским производима на тезгама и пијацама,
- 47.82 - Трговина на мало текстилом, одјећом и обућом на тезгама и

- пијацама,
- 47.89 - Трговина на мало осталом робом на тезгама и пијацама,
 - 49.41 - Друмски превоз робе,
 - 68.10 - Куповина и продаја сопствених некретнина,
 - 68.20 - Изнајмљивање и пословање сопственим некретнинама или некретнинама узетим у закуп (лизинг),
 - 81.29 - Остале дјелатности чишћења,
 - 81.30 - Услужне дјелатности уређења и одржавања зелених површина,
 - 96.03 - Погребне и припадајуће дјелатности.

Истим Рјешењем уписано је да Друштво у спољнотрговинском промету може да обавља све дјелатности уписане у судски регистар као у унутрашњем промету.

7.5. Нормативна основа организовања

На основу члана 181. и 442. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник Републике Српске" број: 127/08, 58/09 и 100/11) Закона о јавним предузећима ("Службени гласник Републике Српске" број: 75/04) Скупштина **Акционара а.д. "Комуналац" Бијељина**, је на сједници одржаној дана 10.08.2011. године усвојила „*Статут акционарског друштва „Комуналац“ Бијељина – пречишћени текст*“ којим се дефинише:

- правна форма, фирма, сједиште и матични број Друштва,
- правни промет, заступање, представљање и потписивање Друштва,
- дјелатност Друштва (макро организација и унутрашња организација и систематизација радних мјеста),
- организација друштва,
- основни капитал, начин уплате акција, номинална вриједност, врста и калса издатих акција,
- повећање и смањење основног капитала Друштва,
- резерве Друштва,
- располагање имовином велике вриједности,
- управљање Друштвом,
- сукоби интереса,
- етички кодекс,
- план пословања,
- рачуноводство и ревизијски стандарди,
- одбор за ревизију,
- одјељење за интерну ревизију,
- јавне набавке,
- расподјела добити и сношење губитка,
- недопуштене активности,
- ограничене активности,
- начин промјене облика Друштва,
- вријеме на које се Друштво оснива и престанак Друштва,
- заштита животне средине,

- учешће запослених у управљању Друштвом,
- пословна тајна,
- општи акти Друштва и
- друга питања од значаја за рад Друштва у складу са Законом.

Статутом је предвиђено (члан 109. – 110.) да се општим актима Друштва сматрају: Статут, правилници, пословници, смјернице, упутства и подлуке којима се на општи начин утврђују одређена питања.

Општи акти морају бити усклађени са Статутом, а сва остала појединачна акта усаглашена са општим актима Друштва.

За регулисање појединих питања у Друштву су донесени Правилници и као:

- Правилник о вршењу пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза (број: 4703/10 од 28. децембра 2010. године),
- Правилник о рачуноводству (број: 5860/2012 од 27.12.2012. године),
- Правилник о рачуноводственим политикама (број: 5861/2012 од 27.12.2012. године), и други.

Значајан дио питања регулише се појединачним одлукама органа Друштва у складу са њиховим надлежностима у функцији организовања и извршавања регистроване дјелатности и њихов преглед може бити илустративног карактера (одлуке, упутства и сл.).

7.6. Органи управљања

Друштвом управљају власници акција, односно представници власника, сразмјерно броју акција, изузев у случајевима предвиђеним законом и статутом. Органи управљања (члан 31. Статута) Друштва су:

1. Скупштина акционара, као орган власника капитала,
2. Надзорни одбор Друштва, као орган надзора над радом Управе друштва и
3. Управа Друштва (менаџмент) коју чине директор и два извршна директора.

Статутом Друштва дефинисане су надлежности појединачно за сваки од наведених органа Друштва.

Према Одлуци о именовању чланова Надзорног одбора коју је донијела Скупштина акционара (број: 6488/2013 од 03.12.2013. године), чланови Надзорног одбора су:

а) Испред акцијског капитала Општине Бијељина:

1. Цвијан Кокановић (од 03.08.2015. – Горан Митровић),

2. Срђан Станојевић,
2. Милан Вучковић (од 03.08.2015. – Зоран Васић).

Одлуком о разрјешењу члана НО број: 6326/2014 од 03.10.2014. године на лични захтјев разријешен је Радонип Његуш, а Одлуком број: 6327/2014 од 03.10.2014. године именован је Срђан Станојевић.

б) Испред „Октан промет“ д.о.о. Бијељина:

1. Војин Митровић,
2. Зоран Прибишић.

7.7. Организација Друштва

Статутом Друштва дефинисана је организација Друштва, према којим одредбама микро организацију Друштва чини:

1. Управа Друштва,
2. Сектор за економско – финансијске, правне и опште послове,,
3. Производно технолошки сектор, и
4. Одјељење за интерну ревизију.

Управу Друштва чине:

1. Директор Друштва,
2. Извршни директори за :
 - економско финансијске правне и опште послове,
 - производно технолошке послове.

Сектор за економско финансијске, правне и опште послове чине:

1. Служба за финансијске и рачуноводствене послове,
2. Служба за правне, кадровске и опште послове,
3. Служба исхране радника.

Производно технолошки сектор чине:

1. Служба комуналних услуга,
2. Служба за организацију пијачних услуга,
3. Служба одржавања градског зеленила,
4. Служба за гробљанске услуге (Ова служба пренесена је у међувремену на друго правно лице).

Одјељење за интерну ревизију чине:

1. Директор одјељења,
2. Интерни ревизори.

Друштво има пословне јединице у свом саставу, те су исте датим Обавјештењем, разврстане у следеће дјелатности:

<i>Назив</i>	<i>РБ из регистра</i>	<i>Шифра дјел.</i>
Служба за организацију пијачних услуга, Бијељина, Саве Ковачевића бб	0013	68.20
Служба комуналних услуга, Бијељина, Мачванска бб	0015	38.11
Служба одржавања градског зеленила, Бијељина, Тиршова 19	0017	81.30

7.8. Запосленост и кадровска структура

Према подацима из Биланса успјеха за посматрани период Друштво је исказало просјечан број запослених како слиједи:

<i>Основ израчунавања</i>	<i>2010. година</i>	<i>2011. година</i>	<i>2012. година</i>	<i>2013. година</i>
Просјечан број запослених у периоду на основу сати рада	135	134,66	143,34	147,96
Просјечан број запослених у периоду на основу стања на крају мјесеца	135	134,58	143,08	148,33

<i>Основ израчунавања</i>	<i>2014. година</i>	<i>2015. година</i>	<i>2016. година</i>
Просјечан број запослених у периоду на основу сати рада	159,56	152,20	152,92
Просјечан број запослених у периоду на основу стања на крају мјесеца	159,67	152,50	153,00

8. ОСНОВ ЗА РЕВИЗИЈУ

8.1. Предмет и циљ ревизије

Ревизија је планирана и проведена на основу *Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, Кодекса етике и Међународних стандарда ревизије* који захтјевају да се ревизија планира и изврши на начин који омогућава да се у разумној мјери може утврдити да финансијски извјештаји, који су предмет ревизије, не садрже погрешне, материјално значајне информације. Обзиром да се ревизија проводи на бази изабраног узорка, те да у рачуноводству Друштва постоје инхерентна ограничења, напомињемо да постоји могућност неоткривања материјално значајних грешака.

Предмет ревизије су финансијски извјештаји *Акционарског друштва „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина* састављени на дан **31.12.2016.** године.

Циљ ревизије је да се омогући ревизору да изрази мишљење о финансијским извјештајима који су предмет ревизије, тј. да ли ови извјештаји, у материјално значајном погледу објективно и истинито приказују финансијско и имовинско стање Друштва на дан **31.12.2016.** године, те да ли су финансијски извјештаји сачињени у складу са Рачуноводственим стандардима Републике Српске и важећим прописима, као и резултате пословања, имајући при томе у виду и ограничења која произилазе из дефинисаних рјешења Закона о предузећима који се примјењује у извјештајном периоду.

8.2. Нормативна основа извјештавања

8.2.1. Основа за састављање и презентацију финансијских извјештаја

Друштво данас послује према одредбама *Закона о привредним друштвима* ("Службени гласник Републике Српске" бр. 127/08, 58/09, 100/11 и 67/13). Финансијски извјештаји за **2016.** годину састављани су на основу:

1. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 94/15),
2. Правилника о рачуноводству,
3. Правилника о рачуноводственим политикама,
4. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем ("Службени гласник Републике Српске" бр. 45/16) односно Правилника о вршењу пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза (број: 4703/10 од 28. децембра 2010. године).

У поступку састављања и презентације финансијских извјештаја уважавана су дјелимична одступања која постоје између локалних рачуноводствених прописа и

захтјева МРС и МСФИ, те недостатак амбијента за потпуну примјену стандардима захтјеваних рјешења, прије свега:

- Примјена МРС 32: *Финансијски инструменти: презентација* и МРС 39: *Финансијски инструменти: признавање и одмјеравање*, у дијелу који се односе на развијеност финансијског тржишта, стабилност и ликвидност у промету финансијским инструментима, расположивост тржишних информација и сл. а у вези са могућношћу утврђивања фер вриједности финансијских средстава и финансијских обавеза .

У Нотама – забиљешкама уз финансијски извјештај наведено је да су финансијски извјештаји Друштва састављени у складу са Међународним рачуноводственим стандардима.

8.2.2. Нормативна основа

Састављању финансијских извјештаја претходиле су припремне активности које произилазе из рачуноводствених прописа и стандарда, као што су попис, конфирмације салда и сл.

Финансијски извјештаји Друштва за **2016.** годину представљају главни извор финансијских информација за њихове кориснике, прије свега за управу, оснивача и пословне партнере. Због тога је важна подлога, односно оквир по којима се врши прикупљање, обрада, евидентирање и презентовање финансијских информација у вези са обављеним трансакцијама и пословним догађајима у Друштву. Очекивање је да су презентирани рачуноводствени извјештаји у основи састављани у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске. То су:

- *"Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске"* ("Службени гласник Републике Српске" број: 94/15),
- *„Закон о привредним друштвима“* ("Службени гласник Републике Српске" број: 127/08, 58/09, 100/11 и 67/13),
- *"Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике"* ("Службени гласник Републике Српске" број: 106/15),
- *„Правилник о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике"* ("Службени гласник Републике Српске" број: 63/16),
- *„Правилник о садржини и форми образаца Извјештаја о промјенама на капиталу"* ("Службени гласник Републике Српске" број: 63/16),
- *„Правилник о додатном рачуноводственом извјештају – Анексу“* ("Службени гласник Републике Српске" број: 62/16),
- *"Упутству о начину евидентирања и исказивања новчаних вредности у конвертибилним маркама"* од 21.07.1998. године,

- „Правилником о начинима и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем“ ("Службени гласник Републике Српске" број: 45/16),
- Други прописи.

Рачуноводствене послове непосредно организује *Горица (Милан) Манојловић* ЈМБГ: 2912963185878 са лиценцом *Сертификованог рачуновође* Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске број: СР-0110/17 од 31.01.2017. године, распоређена на радно мјесто *Извршног директора за економско – финансијске, правне и опште послове* по Уговору о раду на неодређено вријеме под измјењеним условима број: 1011/2012 од 09.03.2012. године, а на основу Одлуке о именовању број: 1008/2012 од 09.03.2012. године.

Током ревизије утврђено је да се рачуноводствени подаци, по систему двојног књиговодства, хронолошки евидентирају у дневнику, главној књизи и помоћним књигама које Друштво води.

Финансијски извјештаји за период који се завршава на дан 31.12.2016. године састављени су и презентовани у формату који обезбеђује минимум потребних информација, садрже све компоненте сагласно захтјевима стандарда и имају основна квалитативна обиљежја: *разумљивост, поузданост и упоредивост* захтјеваних Оквиром општих правила – принципа за састављање и објављивање финансијских извјештаја, на који начин те извјештаје чине употребљивим за кориснике.

У Напоменама уз финансијске извјештаје наведено је да су коришћени следећи стандарди:

- МСФИ 1 Прва примјена међународних стандарда финансијског извјештавања,
- МСФИ 3 Пословне комбинације,
- МСФИ 4 Уговор о осигурању,
- МРС 1 Презентација финансијских извјештаја,
- МРС 2 Залихе,
- МРС 7 Извјештај о новчаним токовима,
- МРС 8 Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке
- МРС 10 Догађаји након дана билансирања,
- МРС 12 Порез на добит,
- МРС 14 Извјештавање по сегментима,
- МРС 16 Некретнине, постројења, опрема,
- МРС 18 Приходи,
- МРС 19 Примања запослених,
- МРС 21 Ефекти промјене курса страних валурта.
- МРС 23 Трошкови позајмљивања,
- МРС 24 Објелодањивање о повезаним странама,

- MPC 36 Обезвјеђење средстава,
- MPC 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства,
- MPC 38 Нематеријална средства и
- MPC 40 Улагања у некретнине

У примјени и спровођењу пословне политике Друштво је примјењивало општа акта, као што су: Статут Друштва, Пословник о раду Надзорног одбора, Правилник о раду, Правилник о рачуноводству, Правилник о рачуноводственим политикама, Правилник о платама и другим зарадама запослених, Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Подаци у финансијским извјештајима исказани су у конвертибилним маркама без децимала.

8.3. Систем интерних контрола

Према Међународном Стандарду Ревизије – 400: *Оцене ризика и интерна контрола*, систем интерне контроле означава све политике и поступке које је руководство правног лица прихватило ради помоћи у постизању својих циљева у смислу обезбеђења да се, у мјери у којој је то могуће, уредно и ефикасно обавља пословање правног лица, што укључује придржавање политике руководства, очување интегритета средстава, спречавање и откривање криминалних радњи и грешака, тачност и потпуност рачуноводствених евиденција и благовремено сагледавање поузданих финансијских информација.

Процјена рада интерне контроле и процјена контролног ризика значајан је дио активности у поступку ревизије финансијских извјештаја. Разумјевање интерне контроле Друштва одређује структуру и природу плана ревизије и интензитет тестирања. Интерна контрола као скуп поступака које обликује управа, руководство и други запослени, има за циљ да се стекне разумно уверење у погледу остваривања циљева следећих подручја:

- резултата пословања,
- поузданости финансијског извјештавања и
- усклађености са примјењиваним законским и другим прописима¹.

Функционисање система интерних контрола (као скупа правила и поступака које управа користи да би заштитила имовину и осигурала тачност и поузданост рачуноводствених евиденција, као и контрола ефикасности пословања, досљедност у провођењу установљене пословне политике) у Предузећу посматрано је са два аспекта и то нормативног и функционалног.

¹ Без обзира на то како је дефинисана и успостављена интерна контрола у Друштву (ако јесте), она као основни циљ има превентивно спречавање настајања грешака у пословању у два основна аспекта: грешке у пословању средствима и грешке у финансијском извештавању.

Према члану 15. *Закона о јавним предузећима* ("Службени гласник Републике Српске" број: 75/04 и 78/11) у испуњавању својих обавеза и одговорности, надзорни одбор и управа дужни су подстицати на одговорно коришћење и контролу имовине и ресурса предузећа. Наведеним Законом се уређују пословање и управљање јавних предузећа у Републици Српској, органи предузећа, сукоби интереса са предузећем, етички кодекс, интерни поступци, недопуштене и ограничене активности и друга питања од значаја за рад ових предузећа.

Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број: 91/16) уређује се систем интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске, финансијско управљање и контрола, интерна ребизија, методологија, стандарди и друга питања од значаја за успостављање, развој и спровођење система интерних финансијских контрола у јавном сектору. Овај закон односи се на кориснике средстава буџета Републике Српске, јединице локалне самоуправе и кориснике средстава буџета јединица локалне самоуправе, ванбуџетске фондове, установе и организације у којима је Република Српска већински власник.

Правилником о рачуноводству (број: 5860/2012 од 27.12.2012. године) предвиђено је низ контролних активности у оквиру дијела Правилника који се односи на контролу вјеродостојности, исправности и тачности књиговодствених исправа, као што су послови ликвидатуре, контрола законитости пословних промјена, вјеродостојност књиговодствених исправа, основни елементи контроле документације, овјера тачности и исправности исправа и одобравање пословних промјена, поступак са исправама које имају мањкавости и др.

У Друштву је донесен акт *Пословник о раду Одбора за ревизију* (23.06.2005. године) којим се дефинишу питања везана за конституисање и начин рада Одбора за ревизију. Осим тога, донесен је и *Правилник о интерној ревизији* (28.12.2009. године) којим се уређује успостављање и организовање интерне ревизије.

Друштво је у претходној години, у циљу комплетирања функције интерне ревизије донијело и акта:

- Кодекс професионалне етике за интерне ревизоре у Друштву - Етички кодекс (мај, 2015. године) и
- Повељу о интерној ревизији (мај, 2015. године).

Са аспекта израде и ревизије годишњих финансијских извјештаја значајна питања која морају имати посебан статус у провођењу контролне функције јесу, примјера ради:

- ***обавеза ревизије рачуноводствених извјештаја и вршења рачуноводственог надзора и***

- *интерне рачуноводствене контроле.*

Исто тако, у наведеним актима би се, примјера ради, могла дефинисати рјешења по којима би свака пословна промјена односно трансакција, да би била поуздана и вјеродостојна, требало да прође кроз четири одвојене фазе и то:

- *да је прописано одобравање такве пословне промјене,*
- *да буде одобрено од надлежног руководиоца,*
- *да буде извршена и*
- *да је евидентирана у пословним књигама.*

У циљу обезбјеђења поузданости и вјеродостојности рачуноводствених података и информација, Правилником (актима) би се уредиле мјере које би требало да обезбиједје спровођење интерне контроле, дефинисали рокови у којима се извршавају поједине фазе али и одговорности за непридржавање истих. Значајан дио тих питања обухваћен је Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

У Друштву је донесен План рада интерне ревизије за 2017. годину (број: 1551/2017 од 06.03.2017. године). Одбор за ревизију је за рачуноводствени период периодично достављао Извјештаје о раду Одбора за ревизију у којима су дата запажања по појединим питањима која су била предмет пажње Одбора.

8.4. Ревизорске процедуре

Имајући у виду чињеницу да су финансијски извјештаји и за претходни обрачунски период састављени према истим билансним шемама, начело континуитета је, *према захтјевима који су дефинисани за израду финансијских извјештаја*, испоштовано, јер се стање по билансу за претходни период слаже са почетним стањем текућег периода. Пословни догађаји и трансакције, у принципу, су аналитички класификовани према захтјевима билансних шема и контног оквира примјењиваним у претходном и текућем обрачунском периоду.

Испитивање у поступку вршења ревизије изведено је у складу са општеприхваћеним стандардима и примењене су следеће процедуре:

- *провјера заснованости података исказаних и финансијском извештају на законским и другим прописима,*
- *провјера основаности настанка пословних трансакција и њихове ауторизације,*
- *провјера обухватности насталих пословних трансакција чији су резултати исказани у финансијским извјештајима,*
- *директан увид у начин састављања дневних извештаја,*
- *испитивање структуре остварених прихода и расхода и увид у појединачне позиције по систему узорковања,*

- испитивање структуре потраживања и обавеза и увид у појединачне позиције по систему узорковања,
- испитивање структуре основног капитала и усклађености евиденција.

Ниво узорковања, прибављања доказа и сл. условљен је и одређен и системом функционисања интерне контроле.

8.5. Извештај о раду

У оквиру својих редовних активности око састављања и презентације финансијских извештаја Стручне службе Друштва и Директор Друштва су сачинили документ: *Финансијски извјештај за 2016. годину* као и *Ноте – напомене уз финансијски извјештај за 2016. годину*. У овим документима, осим основних напомена о самом Друштву, дати су описни прикази и детаљније разчлањавање износа приказаних на главном образцу Биланса стања, Биланса успјеха, Извјештаја о новчаном току и Извјештаја о промјенама у капиталу, као и додатне информације, као што су потенцијалне и уговорене обавезе, те су урађена објелодањивања информација које нису финансијске природе. Дио нота о рачуноводственим политикама уз финансијске извјештаје садрже основе вредновања кориштене у припреми финансијских извјештаја и сваку специфичну рачуноводствену политику која је неопходна за разумјевање финансијских извјештаја.

У *Финансијским извјештајима за 2016. годину* дата су додатна објашњења стања исказаних у презентованим финансијским извјештајима, као што су трансакциони рачуни, аналитички приказ појединих позиција Биланса стања и Биланса успјеха, основ настанка појединих позиција, као и упоредни преглед у односу на остварења у претходном периоду.

Према захтјеву МРС 1 – *Презентација финансијских извјештаја*, у Напоменама је неопходно да се:

- а) прикажу информације о основама за израду финансијских извјештаја и специфичним рачуноводственим политикама које су кориштене,
- б) објаве информације које захтјевају МСФИ, а које нису приказане на главном образцу Биланса стања, Биланса успјеха, Извјештаја о промјенама у капиталу или Извјештаја о токовима готовине,
- с) обезбеде додатне информације које нису приказане на главном образцу Биланса стања, Билансу успјеха, Извјештаја о промјенама у капиталу или Извјештаја о токовима готовине за разумјевање сваког од њих.

Забилјешке треба да буду приказане на систематичан начин. Свака ставка приказана на главном образцу финансијских извјештаја треба да има ознаку која упућује на повезане информације у забилјешкама.

Поменути документи које је Друштво саставило уз финансијске извјештаје дају пунију основу за њихово разумјевање.

8.6. Основне рачуноводствене политике

Друштво је у току периода (Надзорни одбор на сједници одржаној дана 27.12.2012. године) донијело „Правилник о рачуноводству“ (број: 5860/2012, стављен ван снаге Правилник број: 2082/2005 од 27.06.2005. године) и „Правилник о рачуноводственим политикама“ (број: 5861/2012, стављен ван снаге Правилник број: 475/2008 од 13.02.2008. године).

У Напоменама уз Годишњи финансијски извјештај дат је преглед кориштених значајних рачуноводствених политика и процјена:

8.6.1. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су права и друга неопипљива средства која правно лице користи у испоруци услуга, над којим Друштво има контролу и од којег се очекују будуће економске користи.

Нематеријална улагања чине:

- улагање у концесије,
- улагање у развој нових производа и унапређење постојећих,
- улагање у научно-техничка знања,
- улагања у набавку лиценци или стицање права на интелектуалној својини
- улагања у истраживање тржишта.

Мјерење приликом и након почетног признавања дугорочне нематеријалне имовине ће се вршити методом набавне вриједности.

Нематеријална стална средства се амортизују на основу процијењеног вијека употребе, односно на основу процјене притицања економских користи по основу њиховог кориштења.

Вијек трајања средства се процјењује приликом сваке набавке.

Амортизација нематеријалних средстава се врши линеарном методом.

За нематеријална средства чији је вијек трајања немогуће утврдити, обавезно се врши тестирање средства на умањење, упоређивањем његовог надокнадивог и књиговодственог износа.

Тестирање на умањење се врши најмање на сваки дан биланса стања.

8.6.2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су средства која правно лице држи за кориштење у испоруци услуга, изнајмљивање другима или за административне и друге сврхе, за које је вјеројатно да ће будуће економске користи повезане с тим средством притицати у правно лице и да се набавна вриједност/цијена коштања тог средства може поуздано одмјерити.

Средство ће бити признато као некретнина, постројење и опрема и када се зна да то средство неће директно повећавати будуће економске користи, али је набавка тог средства неопходна да би се добиле економске користи од других средстава.

У опрему сврставају се и резервни дијелови када се исти користе уз опрему и када се очекује да ће њихова употреба бити дужа од једне године.

Некретнине, постројења и опрема се почетно вреднују и исказују по трошку набавке.

Трошак набавке некретнине, постројења и опреме сачињавају:

- фактурна вриједност добављача,
- трошкови превоза, укључујући и властити превоз,
- трошкови припреме мјеста,
- трошкови шпедитера, ако се стално средство набавља из иностранства,
- увозне дажбине (царине и др.),
- неповратни порези и друге дажбине,
- трошкови монтаже и накнаде стручњацима (архитекте, инжињери и сл.),
- трошкови утовара, претовара, истовара и сл.,
- интерни трошкови,
- остали трошкови директно и искључиво везани за довођење средстава у радно стање за намјерану употребу.

У трошак набавке некретнине, постројења и опреме се урачунавају и трошкови позајмљивања везани за набавку конкретног средства, до момента довођења средстава у стање за употребу.

Средства која се израђују у сопственој режији вреднују се по цијени коштања, под условом да није већа од нето продајне вриједности.

Почетно исказивање некретнине, постројења и опреме врши се по набавној вриједности/цијени коштања док се накнадни издаци, према општем принципу признавања, дефинисаном у параграфу 7. МРС 16, накнадна улагања у ставку некретнина, постројења и опреме, могу капитализовати, односно укључити у књиговодствену вриједност средства, ако и само ако:

- је вјероватно да ће будуће економске користи повезане са накнадним улагањима притицати у правно лице; и
- се набавна вриједност/цијена коштања накнадних улагања може поуздано одмјерити.

Трошкови свакодневног одржавања некретнина, постројења и опреме се не капитализују, већ представљају расход периода.

Изузетно, новоуграђени резервни дијелови и улагање у средство се може капитализовати уколико ће такво улагање:

- продужити корисни вијек употребе средства,
- повећати његов капацитет,
- доградња дијелова значајно побољшати квалитет услуга, и
- значити усвајање нових пословних услуга које омогућује значајно смањење претходно процијењених трошкова.

С обзиром да замјена резервног дијела доводи до промјене књиговодствене (садашње) вриједности средства, потребно је преиспитати процијењени корисни вијек употребе средства, јер од њега зависи обрачун амортизације.

Накнадно вредновање средства се врши према моделу ревалоризације.

Према моделу ревалоризације, након почетног признавања по набавној вриједности, некретнине, постројења и опреме чија се фер вриједност може поуздано одмјерити, обухватају се по ревалоризованом износу, који представља њихову фер вриједност на датум ревалоризације, умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вриједности.

Основни принципи приликом примјене политике ревалоризације су:

- фер вриједност земљишта и зграда утврђује се проценом, коју врше стручно оспособљени процјењивачи, на бази тржишних доказа;
- фер вриједност постројења и опреме врше стручно оспособљени процјењивачи или запослена стручна лица у Друштву, која именује директор одлуком;
- учесталост ревалоризовања зависи од промјена фер вриједности некретнина, постројења и опреме које се процјењују;
- када се књиговодствена вриједност повећава, као резултат ревалоризације, то повећање се евидентира као ревалоризациона резерва;
- када се књиговодствена вриједност средства смањи услед ревалоризације, то смањење треба признати као расход. Међутим, смањење треба директно књижити на терет ревалоризационих резерви, до износа постојеће ревалоризационе резерве који се односи на то средство;

- позитивни и негативни ефекти процјене различитих ставки средства не могу се међусобно пребијати, већ се одвојено евидентирају;
- у оквиру рачуна ревалоризационих резерви предузеће је дужно да обезбиди аналитику ревалоризационих резерви.

Цјелокупна ревалоризациона резерва, формирана за конкретно средство се може пренијети на нераспоређену добит приликом продаје, расходања или отуђења тог средства.

Кориштењем средства у предузећу, износ реализоване ревалоризационе резерве која може да се пренесе на нераспоређену добит, чини разлика између амортизације засноване на исказаном ревалоризованом износу средства и амортизације засноване на првобитној набавној вриједности/цијени коштања средства.

Амортизација се обрачунава за ставке некретнине, постројења и опреме који су признати као стално средство и који имају ограничен вијек употребе.

Амортизација се не обрачунава за средство, које је класификовано као средство које се држи за продају или док чини дио расположиве групе класификоване као група која се држи за продају.

Амортизациони период почиње од момента када је средство расположиво за коришћење, што значи да обрачуну амортизације не подлијежу некретнине, постројења и опрема у припреми.

За дан почетка обрачуна амортизације примјењује се слиједеће правило:

- ако је средство стављено у употребу од 01. до 15. у мјесецу, обрачун амортизације почиње од првог дана тог мјесеца;
- ако је средство стављено у употребу у периоду од 16. до краја мјесеца, обрачун амортизације почиње од првог дана наредног мјесеца.

Амортизација се врши све до искњижавања, чак иако се у неком периоду средство не користи, осим ако није потпуно амортизовано.

Обрачун амортизације престаје када је средство отуђено на било који начин, када је у потпуности отписано и када је рекласификовано као стално средство намјењено продаји, у складу са МСФИ 5.

Корисни вијек употребе утврђује се процјеном. Процјена корисног вијека употребе средства врши се на основу професионалног просуђивања на основу искуства предузећа са сличним средствима у претходном периоду и искључиво зависи од пословне политике предузећа са набавком и трошењем конкретних средстава.

Приликом обрачуна амортизације примјењује се пропорционални (линеарни) метод обрачуна амортизације, што значи да се користи једна утврђена стопа током цијелог процијењеног корисног вијека употребе средства.

Стопа амортизације израчунава се на основу процијењеног вијека употребе који је изражен бројем година, на следећи начин:

$$\text{Годишња стопа амортизације} = \frac{100}{\text{број година}} (\%)$$

Трошкови амортизације нематеријалних улагања и некретнина, постројења и опреме обрачунати према линеарном методу обухватају се на рачуну 540 - *Трошкови амортизације*, у корист оговарајућих аналитичких рачуна исправке вриједности нематеријалних улагања и основних средстава у оквиру групе рачуна 01 и 02.

8.6.3. Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочне финансијске пласмане Друштва чини:

- учешће у капиталу других правних лица,
- дугорочне хартије од вриједности,
- дугорочни кредити, и
- остали дугорочни пласмани.

Почетна процјена се врши по њиховој набавној вриједности која представља поштену надокнаду која је дата за њих док се накнадно признавање врши по ревалоризованој или процијењеној вриједности.

8.6.4. Залихе

У домену политике залиха материјала спада:

- утврђивање политике набавне вриједности залиха,
- дефинисање цијена по којима се воде залихе,
- метод обрачуна вриједности излаза залиха,
- елиминисање скривених губитака у залихама.

Залихе Друштва представљају средства која се троше у процесу производње или реализације услуга а то су залихе:

- основног и помоћног материјала,
- резервни дијелова,
- ауто-гума,
- ситног инвентара у употреби.

Залихе основног и помоћног материјала исказују се по набавној вриједности у складу са MPC 2-залихе.

Набавну вриједност материјала чини:

- фактурна вриједност добављача умањена за све попусте,
- царине и пореске дажбине,
- трошкови превоза, осигурања и шпедитерске услуге,
- други трошкови који су настали до довођења залиха на садашњу локацију и садашње стање.

Обрачун излаза утrophка залиха материјала врши се по методи просјечне пондерисане цијене која се стално и аутоматски израчунава.

Залихе резервних дијелова и ауто гума се исказују по набавној вриједности, која обухвата фактурну цијену добављача увећану за трошкове набавке. Издавање резервних дијелова се врши по просјечним пондерисаним цијенама и њихов отпис се врши одмах у истом обрачунском периоду.

На дан биланса такође се врши поређење цијена материјала на залихи са набавним цијенама на тржишту и ако се утврди да је цијена материјала на залихи по којој се води у књиговодству већа од тржишне цијене на дан биланса, врши се смањење вриједности материјала на терет расхода.

Стварима ситног инвентара сматрају се предмети чији је вијек употребе краћи од једне године.

Терећење трошкова приликом стављања ситног инвентара у употребу обавља се методом једнократног отписа.

Искњижавање ситног инвентара се врши када је средство расхиодовано.

8.6.5. Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања Друштва обухватају потраживања од купаца у земљи и иностранству по основу продаје роба и услуга.

Краткорочна потраживања исказују се по вриједности из оригиналне фактуре. Ако се вриједност из фактуре исказује у страној валути врши се прерачунавање у извјештајну валуту по важећем курсу на дан трансакције, а на дан биланса прерачунава се према важећем курсу а курсне разлике признају се као приход или расход обрачунског периода.

Краткорочни пласмани обухватају кредите, хартије од вриједности и остале краткорочне пласмане са роком доспјећа односно продаје до године дана од дана чинидбе односно дана биланса.

Краткорочни пласмани који се не држе ради трговања исказују се по амортизованој вриједности не узимајући у обзир намјеру Друштва да их држи до доспјећа.

Потраживања се процјењују по номиналној вриједности, умањеној индиректно за износ вјероватне ненаплативости потраживања, а директно ако је немогућност наплате потраживања извјесна и документована.

Директан отпис ненаплаћених потраживања подразумијева да се врши коначан појединачан отпис вриједности потраживања на основу вјеродостојног документа (изгубљен судски спор, ликвидација дужника, корекција по записнику о усклађивању потраживања која су у корист дужника и сл.) на терет расхода.

Индиректно умањење вриједности ненаплаћених потраживања подразумијева исправка потраживања на терет расхода, онда када је немогуће предвидјети која конкретна потраживања неће бити наплаћена у тренутку израде биланса.

Процјену ненаплативости потраживања врши Управа Друштва на основу објективних информација произашлих из озбиљне анализе засноване на искуству из претходних обрачунских периода, уз разматрање текуће привредне ситуације.

Индиректно умањење потраживања вршит ће се методом процјењивања крајњег салда рачуна исправке вриједности потраживања, који индиректно коригује рачун потраживања на процијењену фер вриједност.

Исправка вриједности потраживања израчунават ће се по методи застарјелости потраживања.

Исправка вриједности ће се вршити за сва потраживања за која Управа процјени да су ненаплатива, а која не прелазе крајњи рок застаре у складу са одредбама Закона о облигационим односима.

8.6.6. Грешке из претходног периода

Материјално значајна грешка откривена у текућем периоду, која се односи на претходни период и која, при том, има значајан утицај на финансијске извјештаје једног или више претходних периода, због које се ти, претходно објелодањени финансијски извјештаји не могу више сматрати поузданим, обухвата се као грешка из претходног периода у складу са МРС 8-*Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке*.

Грешка из претходног периода исправља се тако што се за износ грешке врши корекција почетног стања пренијетог резултата, односно одговарајућа позиција биланса стања, ако је грешка такве природе да не утиче на резултат.

У случају из претходног става, приликом састављања финансијских извјештаја упоредни подаци који се односе на годину у којој је грешка настала исказују се у преправљеним износима.

Материјално безначајне грешке признају се као приход или као расход текућег периода.

Материјалност грешке процјењује се у сваком конкретном случају када је грешка откривена.

8.6.7. Признавање прихода

Приходи Друштва обухватају сву фактурисану продају извршених услуга као и прихода од основних средстава, субвенција, донација и враћених дажбина по основу остварене продаје, приходе од активирања учинака, од доприноса и чланарина као и други приходи који су обрачунати у књиговодственој исправи независно од времена наплате.

Добици представљају приходе који нису проистекли из уобичајених активности и представљају повећање економске користи из продаје основних средстава и по основу ревалоризације.

Приходе представљају и остала примања по основу наплате отписаних потраживања, камата на депозит, курсне разлике и друге финансијске приходе.

8.6.8. Признавање расхода

Расходи Друштва обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности и губитке.

Признавање расхода се врши у зависности од појединих врста и представљају:

- трошкове материјала, горива и енергије који показују намјеру трошења,
- нето зараде и накнаде зарада, порези и доприноси на зараде признају се у висини обрачунатих износа за рад запослених заведено вријеме на послу и одсуствовање са посла на терет Друштва,
- трошкови амортизације се обрачунавају по пропорционалним стопама које се утврђују на основу корисног вијека основних средстава и њихове садашње вриједности,
- трошкови производних услуга и нематеријалних трошкова обрачунавају се на основу фактура за извршене услуге и вјеродостојних докумената за поједине нематеријалне трошкове,
- трошкови пореза и доприноса се признају на основу издатака у складу са обавезама утврђеним законом,

- трошкови позајмљивања настају у вези позајмица финансијских средстава и обухватају камате на дозвољена прекорачења на жиро рачуну и краткорочне позајмице, трошкове финансијског лизинга и курсне разлике.

Ови трошкови се признају као расход периода у коме су настали.

8.6.9. Финансијске обавезе

Финансијским обавезама Друштва сматрају се:

- дугорочне обавезе-кредити, хартије од вриједности и остале дугорочне обавезе,
- краткорочне обавезе-краткорочни кредити, обавезе према добављачима, обавезе за порезе и доприносе, обавезе за плате и доприносе и порез на плате те остале краткорочне обавезе (доспјећа у року до годину дана, односно од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса).

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу у циљу предаје готовине или другог финансијског средства другом правном лицу или размјене финансијских инструмената.

Почетно признавање финансијских обавеза врши се по њиховој набавној вриједности у коју су укључени и трошкови њиховог прибављања. Смањење обавеза се врши директним отписом.

8.6.10. Дугорочна резервисања

Дугорочна резервисања обухватају резервисања за трошкове у гарантном року, за трошкове обнављања природних богатстава, за задржане кауције и депозите, за трошкове реструктурирања Друштва, за покриће обавеза (правних или стварних) насталих као резултат прошлих догађаја за које је вјероватно да ће изазвати одлив ресурса који садрже економске користи ради њиховог измиривања и који се могу поуздано процјенити (нпр. спорови у току) као и резервисања за издате гаранције и друга јамства.

Дугорочна резервисања за трошкове и ризике прате се по врстама а њихово смањење односно укидање врши се у корист прихода.

Дугорочна резервисања се признају у случајевима:

- обавеза насталих као резултат ранијих обавеза;
- обавеза које ће настати у будућем периоду;
- обавеза које се могу поуздано процјенити.

Уколико ови услови нису испуњени резервисање се не признаје а такође резервисање се не признаје ни за будуће пословне губитке.

Сви ови трошкови се прате аналитички по врстама и намјени и приликом сваког билансирања врши се њихово преиспитивање.

У оквиру дефинисаних рачуноводствених политика Друштво је обавезно да се придржава основних рачуноводствених начела, а то су:

- Начело сталности, које подразумева да је Друштво основано да послује стално у неограниченом времену, што значи да имовина и приноси положај предузећа, али и економска политика земље и прилике у окружењу омогућују да Друштво послује у неограниченом року, а што захтјева периодизацију финансијског извјештавања,
- Начело досљедности, које подразумева да се изабрана правила процјењивања примјењују у више узастопних рачуноводствених периода како би финансијски извјештаји били међусобно упоредиви. Код евентуалних промјена ових правила посебно се објелодањују разлози и ефекти,
- Начело опрезности, које захтјева билансирање имовине по нижим а обавеза по вишим вриједностима, што као резултат даје одмјеравање расхода на више и прихода на ниже, чиме се елиминишу скривени губици,
- Начело узрочности, које подразумева да се сви приходи и сви расходи једног обрачунског периода признају у том обрачунском периоду, без обзира на моменат наплате односно плаћања,
- Начело појединачног процјењивања имовине и обавеза подразумева основу за пороцјењивање, гдје евентуална групна процјењивања произилазе из појединачног, и
- Начело идентитета које подразумева да биланс отварања пословних књига једног рачуноводственог периода буде идентичан билансу затварања пословних књига претходног обрачунског периода.

За трансакције, догађаје или околности на које се могу конкретно примјенити Стандарди, Интерпретације или Упуте за интерпретације, рачуноводствене политике се утврђују њиховом примјеном. У случају да таква примјена није могућа, на основу властитог суда дефинишу се рачуноводствене политике које обезбеђују информације које су:

- а) релевантне за доношење економских одлука од стране корисника финансијских извјештаја и
- б) поуздане у смислу да финансијски извјештаји:
 - 1) представљају вјерну слику финансијског положаја, успјешности и новчаних токова правног лица,
 - 2) одражавају економску суштину трансакција, догађаја и околности, а не само њихову правну форму,
 - 3) да су неутрални, тј. лишени субјективности,
 - 4) да су „опрезни“ у смислу да не садрже претјеривања,
 - 5) да су потпуни у свим материјално значајним погледима.

Правно лице треба да буде конзистентно у избору и примјени својих рачуноводствених политика за сличне трансакције, догађаје и околности, осим ако одређени Стандард или Интерпретација захтјевају или дозвољавају категоризацију ставки за које би могле бити адекватне различите политике, у коме случају одговарајућа рачуноводствена политика треба да буде изабрана и примјењена конзистентно на сваку категорију.

Правно лице ће промијенити рачуноводствену политику само ако:

- a) је промјена прописана Стандардом или Интерпретацијом или*
- b) промјена доводи до тога да финансијски извјештаји пружају поуздане и релевантне информације о ефектима трансакција, других догађаја или околности на финансијски положај правног лица, његову успјешност или новчане токове.*

8.7. Упоредни показатељи

Начело континуитета је испоштовано, јер се стање по билансу за претходни период слаже са почетним стањем текућег периода. Пословни догађаји и трансакције у принципу су аналитички класификовани према захтевима "Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике" ("Службени гласник Републике Српске" број: 106/15), „Правилник о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике“ ("Службени гласник Републике Српске" број: 63/16),

8.8. Процјењивање (вредновање) позиција

Вредновање појединих позиција у оквиру финансијских извјештаја и њихова презентација захтјевају од руководства и управе Друштва избор и кориштење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки а које имају одраза на презентоване вриједности средстава и обавеза, потенцијалних средстава и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, те прихода и расхода исказаних за извјештајни период.

Процјене и претпоставке су засноване на расположивим информацијама на дан састављања финансијских извјештаја. Наведене констатације потврђене су и Писмом о презентацији које је саставни дио овог Извјештаја.

8.9. План пословања

Друштво у континуитету доноси трогодишње планове пословања (котрљајући планови). На захтјев ревизора на увид су стављени планови којим се дефинишу циљеви пословања и потребни ресурси за њихово остваривање.

9. ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

Укупно остварени приходи и расходи, према званичној билансној шеми исказани су као јединствен податак. Према тим показатељима укупно остварени приходи и расходи текућег и претходног периода дати су наредном прегледу:

Позиција	Претходни период		Текући период		Индекс
	Износ	Структура	Износ	Структура	
Приходи:	4.663.175	100,00	4.708.268	100,00	1.0097
Расходи:	4.661.688	99,97	5.015.553	106,63	1.0759
Резултат:	1.487	0,03	(307.285)	(6,53)	*****

Признавање и мјерење прихода вршено је у складу са захтевима РС РС 18: Приходи. Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама питања признавања прихода у Друштву су ближе дефинисана, што се односи на дефинисање начина исказивања и признавања прихода.

Структурно посматрано укупан приход у претходном и у текућем периоду је остварен по следећим основама:

Основ остваривања	Износ (КМ) 2015. год.	Учешће (%)	Износ (КМ) 2016. год.	Учешће (%)
Пословни приходи	4.586.701	98,36	4.374.171	92,90
Финансијски приходи	1.335	0,03	243.408	5,17
Остали приходи	70.705	1,52	89.487	1,90
Прих. од ускл. вр. имовине	4.434	0,09	1.202	0,03
Прих. од пром. рач. поил.	0	0,00	0	0,00
УКУПНО:	4.663.175	100,00	4.708.268	100,00

Структурно посматрано укупни расходи у претходном и у текућем периоду су остварени по следећим основама:

Основ остваривања	Износ (КМ) 2015. год.	Учешће (%)	Износ (КМ) 2016. год.	Учешће (%)
Пословни расходи	4.523.307	97,04	4.486.308	89,45
Финансијски расходи	5.803	0,12	163.933	3,27
Остали расходи	84.040	1,80	360.668	7,19
Расх. од ускл. вр. имовине	0	0,00	0	0,00
Расх. од пром. рач. поил.	48.538	1,04	4.644	0,09
УКУПНО:	4.661.688	100,00	5.015.553	100,00

У наредном прегледу дат је приказ остварених прихода упоредно са остварењем у претходном периоду и у односу на планиране величине:

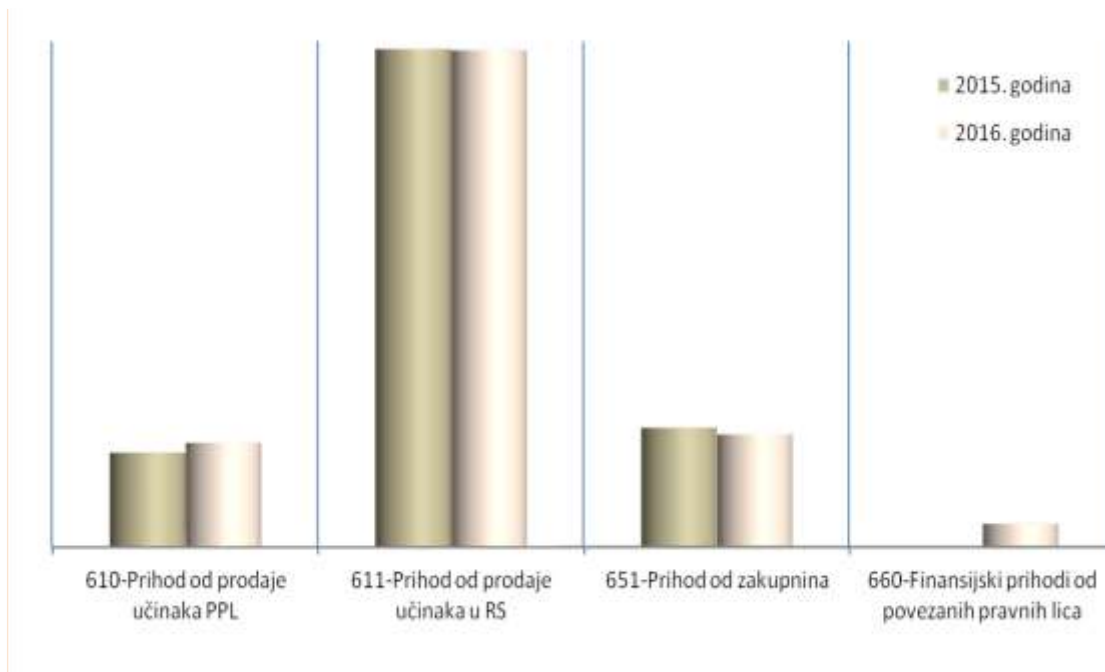
Назив конта	Остварење претходне године	План за 2016. годину	Остварење текуће године	% учешће у ук.прих.	Разлика остварења (6-4)
Приход од продаје контејнера	13.760,67	15.000,00	11.885,68	0,25%	-1.874,99
Приходи од продаје робе у Републици Српској	13.760,67	15.000,00	11.885,68	0,25%	-1.874,99
Приход од пр. конт.-БД	598,29	0,00	0,00	0,00%	-598,29
Приходи од продаје робе-БД	598,29	0,00	0,00	0,00%	-598,29
Пр.од усл.јавне хиг.-БН	291.691,96	320.000,00	328.628,38	6,98%	36.936,42
Приход од усл.одв.отп.-т.	13.952,37	13.593,00	12.010,50	0,26%	-1.941,87
Пр.од услуга одв.отпада	11.890,53	10.000,00	13.745,18	0,29%	1.854,65
Приход од усл.зимске сл.	15.283,60	18.000,00	14.737,40	0,31%	-546,20
Приход од усл.градског зел.	200.364,99	185.000,00	188.903,52	4,01%	-11.461,47
Пр. од усл.ППЛ-прање улица	0,00	0,00	29.913,98	0,64%	29.913,98
Пр.од усл.јавне хиг.-Јања	33.716,36	33.000,00	37.105,84	0,79%	3.389,48
Приход од пр. учинака пов. правним лицима	566.899,81	579.593,00	625.044,80	13,28%	58.144,99
Приход од расадника	5.419,75	7.000,00	15.624,19	0,33%	10.204,44
Приход одв.отпада грађ.	1.961.936,03	2.000.000,00	2.022.835,93	42,96%	60.899,90
Одвоз отпада правн.субј.	764.642,44	775.000,00	790.022,49	16,78%	25.380,05
Пр.од одвоза.чврст.отп.-д	20.609,33	25.000,00	24.187,27	0,51%	3.577,94
Пр.од усл. куп. из РС-гр.з.	1.046,92	0,00	4.000,00	0,08%	2.953,08
Одржавање гробља	121.442,81	0,00	0,00	0,00%	-121.442,81
Приход од паука	64.829,24	70.000,00	54.582,10	1,16%	-10.247,14
Услуге фекалне цистерне	5.100,00	10.000,00	2.400,00	0,05%	-2.700,00
Услуге цистерне за воду	730,78	1.000,00	2.712,31	0,06%	1.981,53
Пр.од одвоза.кл.отп.-д	21.535,99	25.000,00	43.343,99	0,92%	21.808,00
Приход од пр. учинака у РС	2.967.293,29	2.913.000,00	2.959.708,28	62,86%	-7.585,01
Приход од расадника	115,38	200,00	0,00	0,00%	-115,38
Одвоз отпада правн.субј.	33.018,15	34.000,00	31.315,98	0,67%	-1.702,17
Пр.од одвоза.чврст.отп.-д	3.788,18	4.000,00	3.485,93	0,07%	-302,25
Услуге фекалне цистерне	2.400,00	3.000,00	900,00	0,02%	-1.500,00
Пр.од одвоза.кл.отп.-д	3.767,39	4.000,00	0,00	0,00%	-3.767,39
Приход од продаје учинака у Федерацији БиХ	43.089,10	45.200,00	35.701,91	0,76%	-7.387,19
Одвоз отпада правн.субј.	8.643,02	9.000,00	10.164,67	0,22%	1.521,65
Пр.од одвоза.чврст.отп.-д	408,93	400,00	673,51	0,01%	264,58
Пр.од вр.усл. БД-паук	0,00	200,00	30,00	0,00%	30,00
Приход од продаје учинака у БД БиХ	9.051,95	9.600,00	10.868,18	0,23%	1.816,23
Повећање вријед.залиха	9.251,78	8.000,00	4.944,09	0,11%	-4.307,69
Повећање вриједности залихе учинака	9.251,78	8.000,00	4.944,09	0,11%	-4.307,69

Пр.од закупнина земљишта	25.125,60	30.000,00	25.485,59	0,54%	359,99
Пр.од зак.земљ.-гробље	61.904,16	0,00	0,00	0,00%	-61.904,16
Приход од закупнина	337.032,45	340.000,00	363.151,75	7,71%	26.119,30
Пр.од закупа ст.у пијаци	238.713,25	250.000,00	232.426,36	4,94%	-6.286,89
Пр.од закупа-дн.зак.ст.	48.038,46	50.000,00	49.939,33	1,06%	1.900,87
Пр.од закупа ст.-мали.б.	4.780,35	5.000,00	4.668,40	0,10%	-111,95
Приходи од закупнина	715.594,27	675.000,00	675.671,43	14,35%	-39.922,84
Приходи од донација-ППЛ	34.218,24	34.218,00	27.674,60	0,59%	-6.543,64
Приходи од донација	34.218,24	34.218,00	27.674,60	0,59%	-6.543,64
Приходи из фондова	292,59	0,00	0,00	0,00%	-292,59
Приходи од поклона и пом.	200.000,00	0,00	0,00	0,00%	-200.000,00
Ост.пр.из других намј.изв.	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00
Приходи из намјенских извора финансирања	200.292,59	0,00	0,00	0,00%	-200.292,59
Пр.од продаје папира	19.416,84	22.000,00	18.360,61	0,39%	-1.056,23
Пр.од продаје најлона	5.451,52	6.500,00	4.059,69	0,09%	-1.391,83
Приходи од гријања	291,74	200,00	251,50	0,01%	-40,24
Остали пословни приходи	1.490,47	2.000,00	0,00	0,00%	-1.490,47
Остали пословни приходи по другим основама	26.650,57	30.700,00	22.671,80	0,48%	-3.978,77
Пр.од камата од ППЛ	0,00	0,00	144.689,17	3,07%	144.689,17
Финанс.приходи од ППЛ	0,00	0,00	144.689,17	3,07%	144.689,17
Зат.камате у земљи-ПЛ	0,00	0,00	19.917,54	0,42%	19.917,54
Зат.камате у земљи-ФЛ	0,00	0,00	66.322,14	1,41%	66.322,14
Остале камате	1.213,88	10.000,00	12.434,79	0,26%	11.220,91
Приходи од камата	1.213,88	10.000,00	98.674,47	2,10%	97.460,59
Остали финансијски приходи	121,51	100,00	45,00	0,00%	-76,51
Остали финансијски приходи	121,51	100,00	45,00	0,00%	-76,51
Пр.од напл.отп.потр.-инд.о.	19.501,10	25.000,00	18.644,35	0,40%	-856,75
Пр.од напл.отп.потр.-дом.	22.951,57	25.000,00	31.928,15	0,68%	8.976,58
Пр.од напл.потр.ППЛ-дир.о	5.000,00	10.000,00	3.500,00	0,07%	-1.500,00
Наплаћена отписана потраживања	47.452,67	60.000,00	54.072,50	1,15%	6.619,83
Приходи од отп.обавеза	269,46	0,00	255,98	0,01%	-13,48
Остали непоменути приходи	22.983,44	50.000,00	35.157,97	0,75%	12.174,53
Приходи од смањења обавеза, укидања ...	23.252,90	50.000,00	35.413,95	0,75%	12.161,05
Пр.од усклађивања потр.	4.433,85	0,00	1.201,93	0,03%	-3.231,92
Приходи од усклађивања вриједности остале имовине	4.433,85	0,00	1.201,93	0,03%	-3.231,92
УКУПНО	4.663.175,37	4.430.411,00	4.708.267,79	100,00%	45.092,42

Извор: Извјештај о пословању – модификовано.

Графички приказ остварења прихода у 2016. години у односу на остварење из 2015. године, чије је појединачно процентуално учешће у укупним приходима веће од 3%, дат је у наставку (преузето из Извјештаја о раду):

9.1. Пословни приходи и расходи

9.1.1. Пословни приходи

Пословни приходи у укупно оствареним приходима учествују са 92,90% (у претходном периоду 98,36%), што практично значи да се укупан приход у принципу скоро у цијелости остварује по овом основу. Однос пословних прихода и пословних расхода дат је у наредном прегледу:

Позиција	Текући период		Претходни период		Индекс
	Износ	Структура	Износ	Структура	
Приходи:	4.374.171	100,00	4.586.701	100,00	0.9537
Расходи:	4.486.308	102,56	4.523.307	98,62	0.9918
Резултат:	(112.137)	(2,56)	63.394	1,38	*****

На основу табеларног приказа пословних прихода и расхода види се да остварени износ пословних прихода у текућем периоду *није био* довољан за покриће пословних расхода, док је по овом основу у претходном периоду исказан пословни добитак (63.394 КМ). Нешто већи пад прихода од пада расхода у текућем у односу на претходни период (види индексе) резултирао је и остварењем негативног пословног резултата по овом основу, посматрано и апсолутно и релативно.

Структура пословних прихода по основама остваривања дата је у наредном прегледу:

Редни број	О П И С	Текућа година		Претходна година	Индекс
		Износ	%		
1	2	3	4	5	6
1.	Приходи од продаје робе	11.886	0,27	14.359	0.8278
2.	Приходи од продаје учинака	3.631.323	83,02	3.586.334	1.0125
3.	Приходи од активирања или потрошње робе и учинака	0	0,00	0	*****
4.	Повећање вриједности залиха и учинака	4.944	0,11	9.252	0.5343
5.	Смањење вриједности залиха и учинака	0	0,00	0	
6.	Повећање вриједности инвестиционих некретнина и биолошких средстава која се не амортизују	0	0,00	0	
7.	Смањење вриједности инвестиционих некретнина и биолошких средстава која се не амортизују	0	0,00	0	
8.	Остали пословни приходи	726.018	16,60	976.756	0.7433
Пословни приходи – УКУПНО:		4.374.171	100.00	4.586.701	0.9537

Структура пословних прихода рачуната је према систематизованим подацима исказаним у Булансу успјеха. Остварени пословни приходи у текућем периоду **мањи** су од остварених пословних прихода у претходном периоду – индекс: 0.9537. У структури ових прихода најзначајнија је позиција прихода по основу продаје учинака код које је једино забиљежен пораст.

Приходи су утврђивани на бази фактурисане реализације, при чему су рачуни испостављени према уобичајеној процедури. Цијене појединачних услуга утврђене су посебним Цјеновником комуналних услуга у коме су позиције разврстане по дјелатностима и врстама услуга. Рјешењем о давању сагласности на Цјеновник комуналних услуга Градоначелник – Административна служба Града Бијељина дао је сагласност број: 02-380-2/12 од 31.12.2012. године. Овај Цјеновник примјењује се од 01.01.2014. године. Цјеновник комуналних услуга за одвоз комуналног отпада за власнике стамбених јединица примјењује се од 01.01.2015. године.

У прилогу рачуна су, уколико се ради о услугама, радни налози са исказаним утрошеним сатима рада и излаз материјала са исказаним цијенама (узима се просјечна цијена из материјалног књиговодства). Нпр. излазне фактуре, осим основних идентификујућих података, садрже сљедеће:

- опис услуге,
- количина,
- јединица мјере,

- цијена по јединици,
- износ вез ПДВ-а,
- стопа и износ ПДВ-а,
- укупно са ПДВ-ом.

Због природе услуга којима се Друштво бави, и структуре купаца, у Друштву се води рачуна о односу фактурисане и наплаћене реализације.

Приходи од продаје робе су остварени по основу продаје контејнера у укупном износу од 11.886 КМ. Наведени приходи су мањи у текућој години у односу на претходну годину за 17,22%, односно за 2.473 КМ, због мањег броја продатих контејнера. Набавна вриједност продате робе је 7.166 КМ.

Приходи од услуга јавне хигијене се остварују по основу извршених услуга јавне хигијене за Град Бијељину. Наведени приходи текуће године износе 328.628,38 КМ, те су у односу на остварење из претходне године увећани за 36.936,42 КМ, односно процентуално повећање прихода износи 13%. Приходи од услуга јавне хигијене у укупним приходима Друштва учествују са 6,98%.

Повећање пословних прихода у 2016. години, у односу на исте из 2015. године, примјетно је на **приходима од одвоза комуналног отпада физичким лицима**, који су повећани због већег броја корисника услуга одвоза отпада. Наведени приходи су већи за 3%, односно за 60.899,90 КМ у односу на остварење из 2015. године. Приходи од одвоза отпада физичким лицима, учествују са 42,96% у укупним приходима, те захтјевају посебну анализу са приједлогом мјера, помоћу којих би се успоставила што прецизнија евиденција корисника услуга и утврдила економски оправдана цијена одвоза комуналног отпада.

Приход од одвоза комуналног отпада правним субјектима у земљи (РС, ФБиХ и БДБиХ), у 2016. години остварен је у износу од 831.503,14 КМ, што је за 25.199,53 КМ више у односу на остварење претходне године. Процентуално учешће прихода од одвоза отпада правним субјектима у земљи у укупним приходима је 17,66%. Наведени приходи, заједно са приходима од одвоза комуналног отпада физичким лицима, чине 60,62% укупних прихода Друштва.

Приход од услуга одвоза клаоничког отпада на депонију се остварују по основу префактурисаних трошкова депоновања клаоничког отпада. Наведени приходи су у текућој години остварени у износу од 43.343,99 КМ, што је за 21.808,00 КМ више у односу на остварење претходне године.

Значајно повећање прихода текуће године, у односу на претходну годину, евидентирано је на **приходима од закупа локала**, који су већи за 8%, односно за 26.119,30 КМ.

На сљедећим приходима приказано је значајно смањење остварења у 2016. години у односу на 2015. годину:

- **приходи од услуга градског зеленила** се остварују по основу извршених услуга одржавања градског зеленила, добијених на тендеру расписаном од стране Града Бијељине. Наведени приход је у текућој години мањи за 11.461,47 КМ у односу на остварење претходне године;
- **приход од услуга специјалног возила за превоз непрописно паркираних возила („паук“)**, остварен је у текућој години у износу од 54.612,10 КМ, док је у претходној години остварен у износу од 64.829,24 КМ. Остварени приходи од услуга „паук“ у текућој години нижи су за 16%, односно за 10.217,14 КМ у односу на приходе остварене у претходној години. Број превезених возила у периоду од 01.01.- 31.12.2016. године, мањи је за 342 возила у односу на исти период 2015. године;
- **приход од мјесечног закупа столова у „зеленој пијаци“**, у 2016. години су остварени у износу од 232.426,36 КМ, што је за 6.286,89 КМ мање од остварења из 2015. године;

Приходи од повећања вриједности залиха учинака (исказани у износу од 4.944 КМ) значајно су смањени у текућој години у односу на претходну годину, односно мањи су 47 индексна поена или за 4.308 КМ.

Остали пословни приходи исказани су у износу од 726.018 КМ и смањени су у текућој години у односу на претходну годину за 250.738 КМ када су исказани у износу од 976.756 КМ. Значајно смањење прихода евидентно је на сљедећим приходима:

- Приходи од закупнина су мањи за 39.922,84 КМ првенствено због прихода од закупа земљишта за гробна мјеста. У претходној години ови приходи по овом основу (гробна мјеста) исказани су у износу од 61.904,16 КМ, док у текућем периоду нису остварени.
- Приходи од поклона и помоћи, који се односе на помоћ од Фонда солидарности Републике Српске, који у у текућој години нису остварени, док су у претходној години остварени у износу од 200.000 КМ.
- Приход од донација од ППЛ остварен је у износу од 27.645 КМ, а односи се на износ обрачунате амортизације на специјално комунално возило, које је уступљено на кориштење од Града Бијељина.

У оквиру осталих прихода, сви други непоменути приходи имају знатно мање вриједносне промјене у односу на поменуте приходе.

9.1.2. Пословни расходи

Структура пословних расхода одговара дјелатности којом се Друштво бави и исказани су у износу од 4.486.308 КМ (у претходном периоду 4.523.307 КМ). Пословни расходи по основама остваривања дати су у наредном прегледу:

Редни број	О П И С	Текућа година		Претходна година	Индекс
		Износ	%		
1	2	3	4	5	6
1.	Набавна вриједност продате робе	7.166	0,16	10.277	0.6973
2.	Трошкови материјала	467.461	10,42	497.070	0.9404
3.	Трошкови зарада накнада зарада и остали лични расходи	2.393.459	53,35	2.405.257	0.9951
4.	Трошкови производних услуга	1.179.381	26,29	1.058.350	1.1143
5.	Трошкови амортизације и резервисања	242.725	5,41	329.489	0.7367
6.	Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	170.713	3,80	174.168	0.9801
7.	Трошкови пореза	20.967	0,47	21.436	0.9781
8.	Трошкови доприноса	4.436	0,10	27.260	0.1627
Пословни расходи- УКУПНО:		4.486.308	100.00	4.523.307	0.9918

Пословни расходи у текућој години мањи су за 0,82% у односу на исту категорију расхода из претходне године, што номинално износи 36.999 КМ.

У структури пословних расхода за текућу годину, стање и промјене стања евидентно је на сљедећим позицијама:

Набавна вриједност продате робе исказана је у износу од 7.166,46 КМ од чега се на расадник односи 3.084,20 КМ, на продају робе без фактура 3.442,51 КМ и по фактурама 639,75 КМ.

Трошкови материјала, који обухватају трошкове режијског материјала, трошкове материјала за израду, трошкове осталог материјала и трошкове горива и енергије, у текућој години мањи су за 29.609 КМ, процентуално за 5,96% у односу на претходну годину. У оквиру трошкова материјала, значајно смањење евидентно је на трошковима резервних дијелова, који су мањи за 7.736 КМ, трошковима горива и мазива, који су мањи за 13,63% односно за 34.764 КМ. Значајније повећање евидентирано је код утрошене ХТЗ опреме и ситног инвентара, који се у цјелини отписују у периоду набавке. Трошкови ХТЗ опреме и ситног инвентара су већи у текућој години у односу на претходну годину за 4.355 КМ односно за 11 процената.

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода су мањи за 0,5 процената, што износи 11.798 КМ. У оквиру ових трошкова трошкови бруто зарада су мањиза 21.595 КМ, док су трошкови осталих личних расхода већи за 9.797 КМ.

Остали лични расходи у 2016. години односе се на накнаде и помоћ запосленим у износу од 8.537,00 КМ, дневнице и други трошкови превоза и смјештаја запослених на путу у износу од 9.707,99 КМ и трошкове бруто осталих личних расхода у износу од 258.489,15 КМ, у оквиру којих су регрес, накнаде за 8. март, топли оброк, превоз и други.

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи исказани у билансу успјеха и у претходним и у текућем периоду у највећој мјери се односе на трошкове бруто зарада и накнада бруто зарада, што је приказано у следећем табеларном прегледу:

<i>Основ остваривања</i>	<i>2011. година</i>	<i>2012. година</i>	<i>2013. година</i>	<i>2014. година</i>	<i>2015. година</i>	<i>2016. година</i>
Трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада	1.847.545	1.922.225	2.016.418	2.148.211	2.138.320	2.116.725
Остали лични расходи	202.478	222.433	203.924	333.038	266.937	276.734
УКУПНО:	2.050.023	2.144.658	2.220.342	2.481.249	2.405.257	2.393.459

Сам обрачун садржи податке о основама за обрачун, обрачунати износ, порез на зараде и доприносе на зараде. За порезе и доприносе прави се рекапитулација са свим елементима за обрачун и уплату.

У оквиру износа *трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода*, осим трошкова бруто зарада (2.085.251,14 КМ) евидентирани су и трошкови бруто накнада члановима Надзорног одбора (29.850,60 КМ), трошкови бруто накнада члановима одбора за ревизију (22.484,23 КМ).

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 1.179.381 КМ (у претходном периоду 1.058.350 КМ) и већи су за 11,43%. Ови трошкови односе се на трошкове осталих транспортних услуга – ПТТ и сл. (31.136,32 КМ) у оквиру којих је најзначајнија потиција трошкова ПТТ услуга (25.908,33 КМ), текуће одржавање основних средстава и други трошкови одржавања (56.631,05 КМ), закупа (4.185,00 КМ), трошкови рекламе и пропаганде (38.687,91 КМ), те трошкови депоновања чврстог отпада (888.004,92 КМ) исказани као трошкови осталих услуга (1.048.740,97 КМ), и сл. Ови трошкови, према систему случајног избора, признају се на основу одговарајуће улазне документације и класификују се на одговарајући начин.

Трошкови амортизације и резервисања: Трошкови амортизације и резервисања у текућој години мањи су за 26,33 индексних поена, вриједносно за 86.764 КМ. Трошкови амортизације су мањи за 23%, односно за 71.425 Км због извршене процјене вриједности и процјене преосталог корисног вијека употребе нематеријалних средстава и опреме. Обрачун амортизације се врши отписом основних средстава на терет трошкова обрачунског периода примјеном пропорционалне, односно линеарне методе. Основица за обрачун амортизације је набавна, односно ревалоризована или процјењена вриједност сваког основног средства.

Обрачун и књижење амортизације врши се полугодишње и годишње. Износ исказаних трошкова амортизације одговара исказаном износу исправке вриједности опреме евидентираном на одговарајућем аналитичком рачуну.

Трошкови резервисања се односе на актуарски обрачун резервисања за отпремнине приликом одласка радника у пензију, у складу са одредбама МРС 19 и за 2016. годину износе 5.644 КМ (у претходној години 20.984 КМ).

Нематеријални трошкови (осим пореза и доприноса) исказани су у износу од 170.713 КМ (у претходном периоду 174.168 КМ) и код ове категорије исказано је смањење у односу на претходни период. Ови трошкови се односе на:

➤ 550 - трошкове непроизводних услуга	34.606,78 КМ
➤ 551 - трошкове репрезентације	24.313,53 КМ
➤ 552 - трошкове премије осигурања	11.853,21 КМ
➤ 553 - трошкове платног промета	7.686,04 КМ
➤ 554 - трошкове чланарина	400,00 КМ
➤ 559 – остали нематеријални трошкови	92.461,47 КМ

По систему случајног избора утврђено је да се ови трошкови признају на основу одговарајуће улазне документације, а њихова класификација у оквиру наведених категорија врши се према основама настанка. У оквиру сваке од наведених категорија успостављена је одговарајућа аналитичка евиденција. Појединачно посматрано најзначајније су позиције трошкова судских такси по извршним поступцима (53.671,25 КМ), регистрација возила (32.851,25 КМ), трошкови здравствених услуга (10.072,31 КМ) и други.

Трошкови пореза и доприноса (17.963,31 КМ и 4.436,37 КМ) у текућем периоду остали су у материјално значајном смислу на приближно истом нивоу у односу на претходни период, уз смањење ових категорија трошкова у апсолутном смислу. Код трошкова пореза најзначајније су позиције *порез на имовину* (7.140,28 КМ) и *комунална накнада* (5.794,98 КМ). Трошкови доприноса се односе на доприносе за запошљавање и професионалну рехабилитацију инвалида (4.436,37 КМ).

9.2. Финансијски приходи и расходи

Финансијски приходи и финансијски расходи у презентованом Билансу успеха исказани су на следећи начин:

Позиција	Претходни период		Текући период		Индекс
	Износ	Структура	Износ	Структура	
Приходи:	1.335	100,00	243.408	100,00	182.3288
Расходи:	5.803	434,68	163.933	67,35	28.2497
Резултат:	(4.468)	(334,68)	79.475	32,65	*****

До нешто значајнијих промена у односу на претходни период дошло је на страни финансијских прихода (значајније повећање), док је на страни финансијских расхода, такође, дошло до значајног повећања, али знатно мање него код прихода (индекс 182.3288 : 28.2497). Ови приходи и расходи у претходном периоду нису материјално значајни, док у текућем обрачунском периоду представљају значајнију позицију, са значајним позитивним утицајем на финансијски резултат Друштва, гдје из зоне негативног резултата по овом основу у претходном периоду прелазе у зону добитка у текућем периоду – види претходну табелу. Њихово кретање је условило да је у текућем периоду по наведеном основу остварен позитиван резултат. Најзначајнија позиција у структури прихода јесу затезне камате остварене по основу односа са повезаним лицима (144.689,17 КМ), те затезне камате у земљи од правних (19.917,54 КМ) и физичких лица (66.322,14 КМ). Финансијски расходи се скоро у цијелости (55.583,72 КМ) односе на камате по основу односа са повезаним правним лицима.

Финансијски расходи по основу односа повезаних правних лица, евидентирани се расходи камата у износу од 163.435 КМ. Потребно је истаћи да се дио расхода по основу камата из односа са повезаним правним лицима, у износу од 55.583,72 КМ, односи на камате обрачунате на име неблаовремених уплата обавеза према Јавном предузећу Регионална депонија “ЕКО-ДЕП” д.о.о. Бијељина и АД „Водовод и канализација“ Бијељина, које су исказане на улазним фактурама, испостављеним у 2016. години, док се други дио расхода по основу камата из односа са повезаним правним лицима, у износу од 107.850,81 КМ, односи на камате из ранијих година, који нису биле евидентирани у пословним књигама Друштва, а које су биле исказане на улазним фактурама, испостављеним од Јавног предузећа Регионална депонија “ЕКО-ДЕП” д.о.о. Бијељина.

9.3. Добитак / губитак редовне активности

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	ИЗНОС	
		Текућа година	Претходна година
	I. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	4.374.171	4.586.701
	II. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	4.486.308	4.523.307
66	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	112.137	1.335
56	II. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	163.933	5.803
	ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	0	58.926
	ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	32.662	0

У претходном периоду Друштво је исказало **позитиван** резултат по основу редовних активности, док је у текућем периоду Друштво исказало **негативан** резултат који је и резултирао укупно оствареним негативним резултатом у текућем периоду.

9.4. Остали расходи и приходи

Остали приходи и остали расходи у презентованом Билансу успјеха исказани су на следећи начин:

Позиција	Претходни период		Текући период		Индекс
	Износ	Структура	Износ	Структура	
Приходи:	70.705	100,00	89.486	100,00	1.2656
Расходи:	84.040	118,86	360.668	403,04	4.2916
Резултат:	(13.335)	(18,86)	(271.181)	(103,04)	20.3360

По основу осталих прихода и расхода у оба посматрана периода остварен је **негативан** резултат, при чему је дошло до значајнијег пораста (преко 4 пута) осталих расхода, што је резултирало и значајнијим порастом негативног резултата по овом основу (преко 19 пута). Остали приходи остварени су по основу наплаћених исправљених потраживања правних лица (18.644,35 КМ) и физичких лица – домаћинстава (31.928,15 КМ), те наплаћених потраживања од повезаних правних лица (3.500,00 КМ). Остали неклассификовани приходи исказани су у износу од 35.157,97 КМ. Приходи од наплаћених отписаних потраживања у текућој години су већи од истих из претходне године за 6.621 КМ, због већег броја наплаћених утужених потраживања. У оквиру наведених прихода, евидентирани су приходи од смањења обавеза за трошкове извршења и за покретање поступка против физичких и правних лица за неблаговремено измирење обавеза у укупном износу од 35.414 КМ, док је у претходној години остварени приходи од 23.253 КМ.

Најзначајнија позиција осталих расхода јесте расходи по основу исправке вриједности и отписа потраживања који је исказан у претходном периоду у износу од 79.971 КМ и у текућем периоду у износу од 345.175,51 КМ. Отпис потраживања врши се на основу одговарајућих одлука у чијем су прилогу појединачно наведени корисници услуга и износи за отпис.

Расходи по основу исправке вриједности потраживања који су остварени у укупном износу од 345.175,51 КМ односе се на:

- расходе по основу исправке вриједности потраживања од купаца у износу од 191.866,92 КМ;
- расходе по основу исправке вриједности потраживања од купаца повезаних правних лица у износу од 135.757,62 КМ;
- расходе по основу директног отписа потраживања у износу од 28.226,14 КМ.

9.5. Приходи и расходи од усклађивања вриједности имовине

Приходи од усклађивања вриједности имовине у текућем периоду исказани су у износу од 1.202 КМ и нису материјално значајни (у претходном периоду 4.434 КМ) и у цијелости се односе на приходе од усклађивања вриједности остале имовине –

потраживања од купаца. У оба посматрана периода нису исказани расходи по наведеном основу.

9.6. Приходи и расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправљања грешака из ранијих година

Приходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година у текућем као и у претходном обрачунском периоду нису исказани, док су у текућем периоду исказани расходи по наведеном основу у износу од 4.644 КМ (у претходном периоду 48.538 КМ). Ови расходи односе се на расходе настале по по пресуди из 2014. године, гдје се сваког мјесеца Поштама Српске уплаћује износ од 4.644,08 КМ, почев од 01.04.2015. године. Последња рата уплаћена је у јануару 2016. године.

9.7. Финансијски резултат

Укупно остварени финансијски резултат прије опорезивања исказан је у билансу успјеха на следећи начин:

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	ИЗНОС	
		Текућа година	Претходна година
	1. Добитак прије опорезивања	0	1.487
	2. Губитак прије опорезивања	307.285	0

У текућем обрачунском периоду Друштво је исказало укупан **негативан** финансијски резултат прије опорезивања, док је у претходном периоду исказан незнатан **позитиван** финансијски резултат. Оваквим резултатима допринијели су у највећој мјери остали приходи и остали расходи.

9.8. Извјештај о осталим добицима и губицима

Укупан нето губитак у обрачунском периоду износи 228.467 КМ. Наведени губитак је настао по основу вишка расхода над приходима у износу од 307.285 КМ и кориговано добитком од смањења ревалоризационих резерви на сталним средствима у износу од 78.818 КМ

Пренесени дио ревалоризационих резерви у износу од 78.818 КМ, је разлика између трошкова амортизације обрачунате на ревалоризовану књиговодствену вриједност грађевинских објеката и опреме и трошкова амортизације обрачунате на почетну набавну вриједност грађевинских објеката и опреме прије ревалоризације.

Пренос ревалоризационих резерви по овом основу књижен је ставом 330/341, у складу са одредбама МРС-16.

10. ИМОВИНА, КАПИТАЛ И ОБАВЕЗЕ

10.1. Уводне констатације

У Билансу стања – Извјештају о финансијском посложају основа мјерења у прикупљању и обради података за итраду финансијских извјештаја били су историјски и текући трошкови и очување физичког и финансијског капитала према захтјевима стандарда и дефинисаним рачуноводственим политикама. При томе су кориштени следећи основни принципи - концепти:

- наставак пословања,
- узрочност прихода и расхода,
- сталност и
- опрезност.

Средства су класификована према њиховом карактеру и степену очекиване ликвидности, на основу чега су позиције на страни активе класификоване према принципу растуће ликвидности а на страни пасиве опадајуће рочности.

Вриједност пословне активе и пословне пасиве Друштва исказане у Билансу стања на дан 31.12.2016. године износи 10.731.367 КМ нето, (пословна актива исказана је у износу 13.062.749 КМ бруто, 2.331.382 КМ исправка вриједности) од чега је:

Активa:

Е Л Е М Е Н Т И	Претходни период	Текући период	Индекс
Стална средства	9.599.331	9.590.958	0.9991
Текућа средства	1.290.495	1.140.409	0.8837
Одложена пореска средства	0	0	*****
УКУПНО:	10.889.826	10.731.367	0.9854

Пасивa:

Е Л Е М Е Н Т И	Претходни период	Текући период	Индекс
Капитал	10.079.717	9.868.938	0.9791
Резервисања,.....	40.983	42.720	1.0424
Обавезе	769.126	819.709	1.0658
УКУПНО:	10.889.826	10.731.367	0.9854

10.2. Стална средства

Висина сталних средстава у текућем у односу на претходни период остала је на истом нивоу, а исказане су следеће вриједности:

- Бруто износ сталних средстава 11.350.359 КМ

- Исправка вриједности 1.759.401 KM
- Нето износ сталних средстава 9.590.958 KM.

Стална средства Друштва, учествује у пословној активи са 89,37% (у претходном периоду 88,15%), што је на нивоу учешћа сталних средстава у укупним средствима у претходним периодима. Високо учешће сталних средстава у пословној активи, је због извршене процјене фер вриједности земљишта, објеката и опреме, по МРС-16, на дан 31.12.2009. године, те због дјелатности којом се Друштво бави.

У 2011. години вршена је процјена преосталог корисног вијека употребе опреме, која је имала ефекат на смањење трошкова амортизације, а што је објашњено у претходним ревизорским извјештајима..

У 2016. години Друштво није вршило тест обезвријеђења имовине, односно није вршено тестирање умањења вриједности имовине у складу са одредбама садржаним у параграфима 1-141 и додатку А, МРС 36-Умањење вриједности имовине.

МРС 36 се примјењује на дијелове имовине, као што су:

- Стална материјална средства;
- Стална нематеријална средства;
- Финансијска средства, класификована као:
 - улагања у зависне ентитете (сагласно МРС 27 - Консолидовани и појединачни финансијски извјештаји),
 - улагања у придружене ентитете (сагласно МРС 28 – Инвестиције у придружене ентитете)
 - улагања у заједничке подухвате (сагласно МРС 31 – Учешће у заједничким подухватима)

Структура сталне имовине дата је у наредном прегледу:

(у KM)

ПОЗИЦИЈА	Претходни период	Текући период
Нематеријална средства	2.658	5.480
Земљиште	4.100.764	4.100.764
Грађевински објекти	4.757.022	4.739.826
Постројења и опрема	737.531	741.955
Дугорочни финансијски пласмани	4.356	2.933
УКУПНО:	9.599.331	9.590.958

Нематеријална улагања која су у претходном периоду била исказана у износу од 2.658 KM односе се на улагање у програме за рачунаре – софтверска апликација књиговодственог програма и преносиве лиценце. У текућем периоду извршена су улагања у износу од 3.000,00 KM за дораду софтверске апликације књиговодственог програма.

Земљиште је исказано у износу од 4.100.764 КМ (у претходном периоду 4.100.764 КМ). У периоду прије претходног вршено је увећање вриједности земљишта у износу од 3.510 КМ које се налази у оквиру градског гробља у Пучилама. У земљишњим књигама парцела је евидентирана под бројем: ВР-5628/2, КО ВН 1, ЗК 20045.

Грађевински објекти исказани су у износу од 4.739.826 КМ (у претходном периоду 4.757.022 КМ). Током текућег периода у грађевинске објекте инвестирано је укупно 68.907 КМ, од чега је 3.486,80 КМ уложено у израду прикључка водоводне мреже за три локала око „Зелене пијаце“ (ИБ 1227), 59.469,20 КМ је уложено у попљочавање дијела попречних и уздужних стаза у „Зеленој пијаци“ (ИБ 1233), а 5.951 КМ је уложена у реновирање постојећег јавног WC-а у „Зеленој пијаци“ (ИБ 873).

Вриједност *постројења и опреме* на дан 31.12.2016. године исказана је у износу од 741.955 КМ (у претходном периоду 734.531 КМ). У текућем периоду извршено је улагање у набавку опреме у износу од 63.246,67 КМ, од чега је појединачно најзначајнија позиција набавка камиона MAN TGA 18.313 FLC 2003 (48.990,00 КМ). У Нотама је дата спецификација улагања појединачно по позицијама (укупно 18 позиција) са датумима набавке и износама.

Пописом основних средстава утврђено је да су поједина основна средства застарјела, те да не доносе економске користи Друштву и иста су отписана у укупној садашњој вриједности од 1.992,72 КМ.

Дугорочни кредити у земљи у 2016. години у оквиру дугорочних финансијских пласмана, у односу на исте из претходне године су мањи за 1.323 КМ, као резултат измиривања обавеза за станове од стране радника и исказани су у износу од 2.245 КМ.

На *осталим дугорочним финансијским пласманима* евидентиран је износ од 688,00 КМ, који се односи на дугорочне обвезнице које Друштво посједује, а у претходном периоду био је исказан износ од 788 КМ. Ова позиција није материјално значајна.

10.3. Текућа средства

Текућа средства исказана су у износу од 1.712.390 КМ бруто, 571.981 КМ исправка вриједности и 1.140.409 КМ нето (у претходном периоду 1.290.495 КМ), а према Билансу стања (за текући и за претходни обрачунски период) односи се на:

СРЕДСТВА	Претходни период	Текући период
Залихе материјала	34.045	33.974
Недовршени властити учинци	18.210	15.958
Стална средства намјењена продаји	18.388	18.388
Дати аванси	0	249

Купци – повезана лица	203.405	118.125
Купци у земљи	871.275	818.459
Потраживања из специфичних послова	22.150	0
Друга краткорочна потраживања	34.494	34.119
Готовина	72.268	84.280
Активна временска разграничења	16.260	16.857
УКУПНО:	1.290.495	1.140.409

Укупно стање текућих средстава у текућој години у односу на претходну годину, **мање** је за 150.086 КМ, првенствено због смањења вриједности потраживања од купаца по основу извршених услуга (код купаца повезаних правних лица смањење је 85.280 КМ, док је код купаца у земљи смањење за 52.816 КМ). Степен исправке потраживања од купаца је 31,43%. До повећања вриједности дошло је код готовине и готовинских еквивалената, гдје је исказано повећање у износу од 12.012 КМ.

Структура залиха, сталних средстава и средстава обустављеног пословања *намјењених продаји*, која су у текућем периоду исказана у износу од 68.569 КМ нето (у претходном периоду 70.643 КМ) дата је у наредном прегледу:

<i>П о з и ц и ј а</i>	<i>Износ на дан биланса текуће године</i>			<i>Претх. година</i>
	<i>Бруто износ</i>	<i>Исправ. вријед.</i>	<i>Нето износ (3-4)</i>	
2	3	4	5	6
Залихе материјала	160.901	126.927	33.974	34.045
Залихе недовршене производње, полуп. и недовршених услуга	15.958	0	15.958	18.210
Стална средства и средства обуст. пословања <i>намијењена продаји</i>	18.388	0	18.388	18.388
Дати аванси	249	0	249	0
УКУПНО:	195.496	126.927	68.569	70.643

У оквиру **залиха материјала** евидентирани су преостале залихе материјала, које су на крају 2016. године мање за 71 КМ у односу на исте из претходне године. Од залиха материјала на крају 2016. године, потребно је истаћи да се највећи дио односи на залихе ситног инвентара и ХТЗ опреме у износу од 21.017,28 КМ, затим залихе осталог материјала у складишту у износу од 7.465,20 КМ, залихе материјала за израду учинака у складишту које износе 2.229,05 КМ, те залихе резервних дијелова у складишту које износе 3.263,54 КМ, које се највише држе због застарјелог возног парка.

Исправка вриједности залиха материјала исказана у билансу стања односи се на исправку вриједности ситног инвентара (125.901,16 КМ) и ауто гума (37.560,88 КМ).

Залихе недовршене производње, полупроизвода и недовршених услуга на крају 2016. године износе 15.958 КМ и исте су незнатно смањене у односу на стање залиха из претходне године. Наведене залихе су залихе садног материјала, који се користи за потребе Службе за одржавање градског зеленила - цвијеће.

У оквиру рачуна *грађевинских објеката намијењених продаји* евидентирани су подрумске просторије намијењене продаји вриједности 18.388 КМ, које се налазе у грађевинским објектима Трифунчевић и Перић, а које су власништво Друштва. *Будући да је иста вриједност ове позиције исказана и у претходном периоду (и периоду прије њега), то би Друштво овој позицији требало дати одговарајући рачуноводствени третман.*

Краткорочних потраживања, краткорочни пласмана и готовине дати су у наредном прегледу:

П о з и ц и ј а	Износ на дан биланса текуће године			Претходна година
	Бруто износ	Исправка вриједности	Нето износ (3-4)	
2	3	4	5	6
Краткорочна потраживања	1.415.757	445.054	970.703	1.131.324
а) Купци – повезана лица	253.882	135.757	118.125	203.405
б) Купци у земљи	838.071	19.612	818.459	871.275
г) Сумњива и спор. потраж.	256.043	256.043	0	0
ц) Потр. из спец. послова	22.150	22.150	0	22.150
д) Др. кратк. потраживања	45.611	11.492	34.119	34.494
Гот.еквиваленти и гот.	84.280	0	84.280	72.268
а) Готовински екв-ХОВ	0	0	0	0
б) Готовина	84.280	0	84.280	72.268
Активна временска разграничења	16.857	0	16.857	16.260
УКУПНО:	1.516.894	445.054	1.071.840	1.219.852

Купци повезана правна лица: Према члану 13. тачка 5, Закона о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“ број: 75/04) повезаним лицима се сматрају:

- чланови уже породице повезаних лица до трећег степена крвног сродства или тазбине, односно особе које живе у истом домаћинству са повезаним лицима;
- правна лица која располажу гласачким правима у предузећу;
- правна лица у којима предузеће има удио од најмање 5% од укупног збира гласачког права;
- правна лица у којима са најмање 5% збира гласачких права располаже правно лице.
- правна лица у којима је повезано лице или чланови уже породице члан надзорног одбора или управе.

Идентификација и промет са повезаним лицима су утврђена на основу стања обавеза и потраживања на дан билансирања, односно 31. децембра 2016. године.

Од 01. јануара 2013. године на одговарајућим аналитичким контима, а у складу са аналитичким контним планом, се књиже све пословне промјене са повезаним правним лицима.

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Рег-11-000 364 од 22. јуна 2011. године уписан је пренос права својине на капиталу Републике Српске у дијелу од 65%, а у износу од 2.436.256 КМ, на јединицу локаалне самоуправе-град Бијељина.

На основу власништва на акцијама, које има град Бијељина и предузећа, којима је Град оснивач, следећа повезана лица су остварила пословне односе у 2016. години:

1. Град Бијељина:

- као купац: по основу услуга одвоза отпада, услуга јавне хигијене и услуга градског зеленила,
- као добављач: претплата на Службени гласник Града Бијељина,

2. „Водовод и канализација“ а.д Бијељина:

- као купац: по основу услуга одвоза отпада
- као добављач: испорука воде,

3. ЈП „ЕКО-ДЕП“ Регионална депонија Бијељина:

- као добављач услуге депоновања комуналног отпада,

4. ЈП „Градска топлана“ Бијељина,

- као купац: услуге одвоза отпада

5. ЈП „Дирекција за изградњу и развој града“ Бијељина

- као купац: услуге одвоза отпада
- као добављач: услуге паркирања службених возила.

Преглед промета са повезаним лицима

Према стању у књиговодству промет и салдо са повезаним лицима на дан 31. децембар 2016. године износи:

<i>К-т</i>	<i>Назив трансакције</i>	<i>Дугује</i>	<i>Потражу</i>	<i>Салдо</i>
	1. Град Бијељина	928.284,34	814.409,56	113.874,78
200	Комуналне услуге	927.459,34	813.584,56	113.874,78
431	Претплата Сл.гласника - фактура	825,00	825,00	0,00
	2.Водовод и канализација Бијељина	23.943,44	22.598,29	1.345,15

200	Комуналне услуге	10.241,29	6.892,06	3.349,23
431	Услуге водовода и канализације	13.702,15	15.706,23	- 2.004,08
	3. „Еко - деп“ ЈП Бијељина	1.243.056,05	1.486.197,34	- 243.141,29
431	Депонованье отпада - фактуре	1.243.056,05	1.486.197,34	- 243.141,29
	4.ЈП „Градска топлана“ д.о.о. Бијељина	299,26	214,79	84,47
200	Комуналне услуге	299,26	214,79	84,47
	5. „Дирекција за изградњу“ ЈП Бијељина	3.604,24	2.933,19	671,05
200	Комуналне услуге	2.824,24	2.153,19	671,05
431	Услуге паркирања	780,00	780,00	0,00
200	Купци	951.094,03	832.968,96	118.125,07
431	Добављачи	1.258.363,20	1.503.508,57	- 245.145,37

Основа за остваривање трансакција

Промет са повезаним лицима обављао се на основу следећих трансакција:

1. Град Бијељина је остварила промет као купац и као добављач:

- као купцу на основу Уговора број 02-404-107/15 (ЛОТ 1 и ЛОТ 2) од 16.12.2015. године, вршене су услуге одвоза отпада, одржавање јавног градског зеленила, одржавање, чишћење и прање јавних површина на подручју насељеног мјеста Јања и у граду Бијељина, одвожење комуналног отпада - домаћинства МЗ Бријесница и Доња Љељенча, а по основу мјесечно испостављених рачуна,
- као добављач Град се појављује по основу испостављеног рачуна за претплату „Службеног гласника Града Бијељина“.

2. Еко-Деп ЈП Бијељина је остварила промет као добављач по основу:

- као добављач на основу Уговора број 01-87/14 (чврсти комунални отпад), 01-88/14 и 01-961/15 (клаонички отпад) и 01-89/14 (фекални отпад) за услуге пријема и депоновања отпада.

3. Остала повезана лица:

Са осталим повезаним лицима нису склапани уговори, те се међусобне трансакције обављају на основу испостављених фактура по извршеним услугама.

Преглед доспјелих обавеза:

Према напријед датом прегледу, стање ненаплаћених потраживања од повезаних правних лица и обавеза према повезаним правним лицима, на дан 31.12.2016. године износи:

- износ ненаплаћених потраживања 118.125,07 КМ
- износ обавеза према повезаним лицима 245.145,37 КМ

Усаглашавање потраживања од повезаних правних лица, вршено је путем ИОС-а са стањем на дан 30.11.2016. године.

Стање потраживања на конту 20000 - Потраживања од купаца повезаних правних лица на дан 30.11.2016. године износи 72.538 КМ.

Друштво је за извјештајни период сачинило Извјештај о уговориима закљученим са повезаним лицима у 2016. години.

Укупан број послатих ИОС повезаним правним лицима, купцима услуга Друштва, је 5 комада. Са свим повезаним правним лицима Друштво је извршило усаглашавање потраживања.

Потраживања од купаца у земљи у 2016. години мања су за 52.816 КМ у односу на стање потраживања из претходне године.

Редовна потраживања од **физичких лица** износе 599.868 КМ и иста су мања за 44.682 КМ од потраживања из претходне године. Процентуално учешће редовних потраживања од физичких лица у укупним потраживањима од купаца у земљи у 2016. години износи 64,05%, са процентом наплативости по основу редовних потраживања од 79,65%, док је у претходној години проценат наплативости износио 74,45%.

Редовна потраживања од **правних лица** износе 238.204 КМ и иста су на нивоу остварења из претходне године. Редовна потраживања од правних лица у укупним потраживањима од купаца у земљи учествују са 25,43%. Проценат наплативости редовних потраживања од правних лица у 2016. години износи 86,81%, док је у претходној години износио 85,18%.

Усаглашавање потраживања од правних лица и осталих купаца услуга, изузев домаћинства, вршено је путем ИОС са стањем на дан 30.11.2016. године.

Стање потраживања на контима 201, 202 и 203 - Потраживања од правних лица са 30.11.2016. године износи 186.454 КМ. ИОС су слати свим комитентима. Правним лицима послато је укупно 2.366 ИОС-а са укупним потраживањем од 186.453,72 КМ. Са правним лицима усаглашено је 190 ИОС-а укупног потраживања од 77.593 КМ. Од укупног броја послатих ИОС-а 2.176 ИОС-а нису враћена са укупним

потраживањем од 108.861 КМ. На наведеним ИОС-има постоји слједеће обавјештење: “Уколико се ИОС не врати у року од 10 дана, сматра се усаглашеним”.

Исправка потраживања је извршена према списку купаца за које се процјењује немогућност наплате, уз дата образложења. Друштво нема посебно дефинисану политику исправке потраживања, али се за сваког купца појединачно врши процјена наплативости и дају објашњења. Стање исказано у Синтетичком бруто билансу и у Аналитичком бруто билансу одговара стању исказаном у билансу стања.

Важећи закон о порезу на добит расходе по основу исправке вриједности потраживања признаје у цјелокупном износу, обрачунатом у складу са прописима којима се регулише област рачуноводства осим у случају да се ради о потраживањима од лица према коме истовремено постоје и неизмирене обавезе. Закон о облигационим односима (Сл.л. СФРЈ бр 29/78, 39/85, 45/89, 57/89) и Закон о измјенама и допунама Закона о облигационим односима (Сл.гл. Р.С. бр. 17/93 и 03/96).

У случају када постоје докази да се наплата не може извршити (дужник у стечају, односно завршен ликвидациони поступак, застарјело потраживање по Закону о облигационим односима и др.) врши се отпис потраживања.

На дан билансирања потребно је извршити анализу рочности потраживања (прије свега потраживања од купаца), како би се евидентирало њихово застаријевање. Ниједним важећим рачуноводственим прописом није одређен временски период након чијег би истека требало вршити исправку вриједности било чијег потраживања. Предузеће актом ближе уређује начин процјењивања - као што је већ коментарисано на почетку овог излагања. Дакле, треба да утврди метод који ће примијенити за утврђивање постојања рачуна са успореним плаћањем, као и начин отписа сумњивих и спорних потраживања.

Постоје два основна метода отписа сумњивих и спорних потраживања:

- директна - ако је немогућност наплате извјесна и документована
- индиректна - умањено за износ вјероватне ненплативости потраживања

Метод директног отписа: ако ненаплатива потраживања нису вјероватна и процјењива, не тражи се исправка вриједности, умјесто тога рачуни се отписују када се сматрају ненаплативим.

У смислу уобичајених процедура засновних на рачуноводственим стандардима, процјена износа ненаплативих потраживања, осим оних чија је ненаплативост документована, може се вршити примјеном:

- *методе старости доспијећа, односно застарјелости потраживања или*
- *методе постотка од нето продаје*

Тзв. "метода потраживања" - тј. метода која је оријентисана на биланс стања и којом се процјењује коначан салдо рачуна исправке вриједности потраживања од купаца на датум биланса стања (имајући у виду немогућност наплате код појединих купаца и домаћинства, гдје је присутан веома кратак рок застаријевања).

Карактеристика наплате потраживања јесте готовинска наплата путем благајне. Друштво има Одлуку о благајничком максимуму. Друштво **има** нормативни акт о пословању готовим новцем према *Уредби о условима и начину плаћања готовим новцем* ("Службени гласник Републике Српске" број: 86/12 и 10/14), утврђен као Процедуре руковања готовим новцем, што је, имајући у виду наведени начин наплате, било неопходно. За примљене уплате грађана саставља се потребна документација уплата на налогу, и збирно сачињава налог благајни за наплату за тај дан.

У структури *других потраживања*, су потраживања од запослених (М:ТЕЛ) у износу од 4.461,89 КМ, потраживања по основу субвенција – Центар за социјални рад (1.182,50 КМ) и потраживања од Фонда здравственог осигурања за боловања у износу од 26.693,71 КМ. Друга потраживања у текућој години мања су за 375 КМ у односу на потраживања из претходне године, а висина ових потраживања имају тенденцију константности.

За потребе пословања готовим новцем Друштво доноси Одлуку о утврђивању благајничког максимума.

10.4. Повезана лица

Пословање са повезаним лицима објашњено је у дијелу Извјештаја који се односи на потраживања од купаца.

10.5. Капитал

На захтјев Друштва Централни регистар хартија од вриједности А.Д. Република Српска, Бања Лука, на захтјев Друштва доставља Извјештај Централног регистра - књигу акционара, а која садржи сљедеће:

- податке о власницима
- податке о броју и номиналној вриједности акција
- податке о врсти и локалној ознаци акција
- податке о укупном броју акција
- податке о процентуалном ућешћу сваког акционара.

Према Билансу стања на дан 31.12.2016. године структура капитала је следећа (у КМ):

Редни број	О П И С	Текућа година		Претходна година	Индекс
		Износ	%		
1	2	3	4	5	6
I	Основни капитал	3.748.014	37,98	3.748.014	1.0000
II	Уписани неуплаћени капитал	0	0,00	0	*****
III	Емисиона премија	0	0,00	0	*****
IV	Емисиони губитак	0	0,00	0	*****
V	Резерве	342.410	3,47	340.128	1.0067
VI	Ревалоризационе резерве	5.963.634	60,43	5.945.947	1.0029
VII	Нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају	0	0,00	0	*****
VIII	Нереализовани губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	0	0,00	0	*****
IX	Нераспоређени добитак	43.347	0,44	45.628	0.9500
X	Губитак до висине капитала	228.467	(2,32)	0	*****
	УКУПНО:	9.868,938	100,00	10.079.717	0.9791

У билансу стања исказана је вриједност основног капитала у износу од 3.748.014 КМ који се у цјелости односи на акцијски капитал – обичне акције и који одговара стању исказаном у књизи акционара. Резерве су исказане у износу од 342.410 КМ (законске 274.346 КМ и статутарне 68.064) КМ). Законске резерве на дан 31.12.2016. године, у односу на претходни период повећане су за 2.282 КМ, али не достижу износ од 10% основног капитала.

У претходном табеларном прегледу капитала, приказана је структура укупног капитала Друштва на дан 31.12.2016. године, из чега се може видјети да је дошло до смањења укупног капитала Друштва. У структури акцијског капитала у 2016. години било је незнатних промјена. У 2015. години Октан промет д.о.о. увећао је акцијски капитал за 4.758 акција. У текућем периоду Октан промет д.о.о. увећао је акцијски капитал за 400 акција, тако да његово учешће износи 1.118.745 акција или 29,85%.

Како је у структури капитала истовремено исказан губитак текућег периода са једне стране и нераспоређени добитак ранијих година и статутарне и законске резерве, то се препоручује Друштву да проведе иницијативу око покрића губитка.

Друштво је сачинило *Извјештај о промјенама у капиталу за период који се завршава на дан 31.12.2016. године* у коме су дати стање и промјене у капиталу у посматраном периоду. Крајње стање исказаног капитала одговара стању исказаном у билансу стања.

Укупне **резерве** текуће године, остварене су у износу од 342.410 КМ, те су у односу на претходну годину веће за 2.282 КМ, првенствено због издвајања дијела од 5% из нераспоређене добити 2015. године, која је остварена у износу од 45.628 КМ.

Ревалоризационе резерве исказљане су у износу од 5.986.920 КМ (у претходном периоду 5.945.947 КМ). Повећање износи 17.687 КМ. Значајне трансакције евидентирани су на следећи начин: Износ од 78.818,53 КМ односи се на покриће износа амортизације настале због увећања вриједности сталних средстава по основу извршених процјена фер вриједности према МРС-16. У књиговодству Друштва, износ од 77.823,78 КМ, књижен је са конта 33011 и 33030 на конто 34100 - Нераспоређени добитак текуће године, са ког је извршен пренос на конто 35100 – Губитак текуће године до висине капитала, чиме је извршено умањење губитка текуће године, насталог по основу сучељавања већег износа расхода текуће године у односу на остварене приходе текуће године. Износ од 994,75 КМ односи се на умањење ревалоризационих резерви по основу отписане опреме у 2016. години.

Нераспоређени добитак износи 43.347 КМ и у цијелости се односи на нераспоређени добитак ранијих година.

Губитак до висине капитала исказан је у текућем периоду у износу од 228.467 КМ и у цијелости се односи на губитак текуће године који је настао као збир нето губитка, оствареног по основу вишка укупних расхода над приходима у износу од 307.285 и добитка утврђеног директно у капиталу у износу од 78.818 КМ, који се односи на умањење ревалоризационих резерви за непризнати дио амортизације по процјени фер вриједности сталних средстава.

10.6. Дугорочна резервисања

У текућој години на рачуну резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију према обрачуна актуара, а у складу са МРС-19, евидентиран је износ од 46.626,21 КМ, те је исти у току текуће године умањен за исплаћене отпремнине за одлазак у пензију у износу од 3.905,88 КМ.

Обавеза укалкулисавања резервисања за отпремнине и јубиларне награде по МРС 19 - Примања запослених релативно је нова ствар у Републици Српској, али је законска обавеза на основу Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 67/05) а самим тим и обавезна примјена МРС. Укупни ефекти прве примјене МРС 19 књиже се на терет расхода резервисања у утврђеном износу. Будући да се резервисања укалкулисавају, пошто се исплате у току године (као отпремнине, јубиларне награде и сл.), укидају се резервисања у корист прихода од укидања резервисања, тако да је ефекат на Биланс успјеха једнак нули.

Идуће године, у сарадњи са кадровском службом потребно је процијенити неопходан износ средстава према предвиђеној динамици пензионисања и примања награда те извршити резервисање по оба основа или ангажовати овлаштеног актуара.

10.7. Обавезе

Обавезе, које су исказане у износу од 819.709 КМ у текућем обрачунском периоду (као и претходном) у цјелости се односе на краткорочне обавезе (дугорочних обавеза није ни било). Структура краткорочних обавеза дата је у наредном прегледу (у КМ):

ОБАВЕЗЕ	Претходни период	Текући период
Краткорочне финансијске обавезе	50.783	0
Обавезе из пословања	477.946	491.112
Обавезе из специфичних послова	683	6.907
Обавезе за зараде и накнаде зарада	0	0
Друге обавезе	0	2.414
Порез на додату вриједност	42.480	41.591
Обавезе за остале порезе, доприносе и др. дажбине	2.625	2.562
Пасивна временска разграничења	194.609	275.123
УКУПНО:	769.126	819.709

Краткорочне финансијске обавезе: Износ од 50.783 представља преостали дио обавеза по краткорочном кредиту, који је реализован у априлу 2015. године у износу од 150.000,00 КМ, а чије се сервисирање врши у једнаким мјесечним анuitетима. Коначна отплата извршена је у текућем периоду, те по овом основу није исказано стање.

Обавезе из пословања Обавезе из пословања Друштва у 2016. години нешто су увећане у односу на исте из претходне године, односно веће су за 13.166 КМ, првенствено због повећања обавеза Друштва према добављачима у земљи, које су повећане за 106.040 КМ, док су обавезе према повезаним правним лицима мање за 93.268 КМ. У оквиру обавеза према добављачима у земљи нису исказане обавезе према добављачима из Брчко Дистрикта (промет 741,85 КМ) и из Федерације БиХ (промет 12.873,95 КМ).

Обавезе према **добављачима – поветаним правним лицима** које су исказане у износу од 245.145 КМ (у претходном периоду 338.413 КМ), односе се на редовне обавезе по рачунима (227.242,34 КМ) и по основу затезних камата (17.903,03 КМ). Појединачно посматрано најзначајнија обавеза исказана је према ЈП Еко-Деп (225.238,26 КМ) са којим је остварен и најзначајнији промет.

Обавезе према **добављачима у земљи** које су исказане у износу од 244.467 KM (у претходном периоду 138.427 KM) односе се у цијелости на добављаче из републике Српске, а појединачно посматрано најзначајније су обавезе према:

- Монако доо 96.457,20 KM,
- Призма доо 69.081,01 KM,
- СВ Компани доо 24.692,85 KM.

Са добављачима је вршено сравњење дуговања по основу ИОС-а, које су добављачи доставили. Укупан број примљених ИОС-а је 44 са салдом дуговања од 371.077,88 KM, од чега је извршено усклађивање 43 ИОС-а у износу од 230.057,38 KM, док је 1 ИОС неусаглашен са добављачима: *ЈП РД Еко-деп д.о.о.*, односно дјелимично је оспорен износ укупног дуговања за 141.020,50 KM. Наведени добављач (*Еко-деп*) са којим није извршено усклађивање дуговања је повезано правно лица са Друштвом. Поступак усаглашавања је у току.

На конту **примљених аванса** евидентиране су авансне уплате од купаца услуга Друштва у износу од 1.500,64 KM.

У оквиру **обавеза из специфичних послова** евидентиран је износ од 6.907 KM, у оквиру кога су обавезе Друштва према ЦЈБ за услуге службеног лица ангажованог за рад возила, које превози непрописно паркиране аутомобиле у износу од 2.715 KM. По основу наведеног ангажовања службеног лица, ЦСБ Друштво уплаћује 30% од укупне реализације у току године. Преостали дио су остале обавезе из специфичних послова.

Друге обавезе, које су исказане у износу од 2.414 KM (у претходном периоду нису биле исказане) односе се на отпремнине радницима који одлазе у пензију.

Обавезе по основу **пореза на додату вриједност** које су исказане у износу од 41.591 KM (у претходном периоду 42.480 KM) су обавезе за децембар текуће године и исте су уплаћене у цијелости 10.01.2017. године.

У оквиру **обавеза за остале порезе и доприносе и друге дажбине** укалкулисане су накнада за шуме у износу од 1.609 KM и накнада за противпожарну заштиту у износу од 881 KM и накнада за коришћење или загађење воде у износу од 72,00 KM. Наведене обавезе су уплаћене почетком 2016. године.

У оквиру **пасивних временских разграничења**, која су исказана у износу од 275.123 KM (у претходном периоду 194.609 KM), евидентирана су разграничења, за одложене приходе по основу пријема средстава без накнаде од повезаних правних лица у износу од 165.989 KM, која се односе на донацију камиона од Града Бијељина у износу од 239.288,40 KM умањеном за вриједност обрачунате амортизације по стопи од 14,30%, који се користи за превоз чврстог комуналног отпада, као и резервисања на име обавеза за законске затезне камате према ЈП Регионална депонија „Еко-Деп“ доо које су утврђене споразумом о вансудском

поравнању у износу од 107.851 КМ. Износ од 1.283 КМ односи се на разграничења авансних уплата купаца.

11. БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ

Друштво је, у обрачунском периоду, пословало са укупним приливом готовине од 5.166.439 КМ, док је укупан одлив готовине износио 5.154.427 КМ, тако да је на крају обрачунског периода нето прилив готовине износио 12.012 КМ.

11.1. Приливи и одливи по основу пословних активности

- у конвертибилним маркама -

Редни број	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
1	А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
2	I ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (502 до 504)	501	5.152.682	5.234.496
3	1. Приливи од купаца и примљени аванси	502	5.060.634	5.158.354
4	2. Приливи од премија, субвенција, дотација и сл.	503		
5	3. Остали приливи из пословних активности	504	92.048	76.142
6	II ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (506 до 510)	505	5.103.643	5.235.367
7	1. Одливи по основу исплата добављачима и дати аванси	506	2.231.702	2.295.734
8	2. Одливи по основу исплата зарада, накнада зарада и осталих личних расхода	507	2.269.283	2.366.900
9	3. Одливи по основу плаћених камата	508	498	5.803
10	4. Одливи по основу пореза на добит	509		
11	5. Остали одливи из пословних активности	510	602.160	566.930
12	III НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (501-505)	511	49.039	0
13	IV НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (505-501)	512	0	871

Приливи готовине из пословних активности: Приливи готовине по наведеном основу су у текућој години мањи за 81.814КМ од прилива готовине из претходног периода првенствено због мањег прилива од купаца и примљених аванса, иако су потраживања од купаца на крају 2016. године приближно на нивоу остварења из претходне године. У оквиру прилива готовине из пословних активности претходног периода евидентиран је прилив од Фонда солидарности Републике Српске у износу од 200.000 КМ, на име помоћи за санирање посљедица поплава из 2014. године, док прилива по овом основу у текућем периоду није било.

Одливи готовине из пословних активности: Одливи готовине из пословних активности у текућој години мањи су за 131.724 КМ у односу на претходну годину, првенствено по основу исплата добављачима, које су у текућој години у односу на претходну годину мање за 64.032 КМ. Одливи по основу исплата зарада, накнада зарада и осталих личних расхода у текућој години у односу на претходну годину

мањи су за 97.617 KM. Остали одливи из пословних активности у текућој години у односу на претходну мањи су за 35.230KM.

Нето прилив готовине из пословне активности у текућој години износи 49.039 KM и исти је већи за 49.910 KM у односу на претходну годину.

11.2. Приливи и одливи по основу активности инвестирања

- у конвертибилним маркама -

Редни број	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
14	Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
15	I ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (514 до 519)	513	11.757	5.240
16	1. Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана	514		
17	2. Приливи по основу продаје акција и удјела	515		
18	3. Приливи по основу продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина и биолошких средстава	516		
19	4. Приливи по основу камата	517	12.434	1.335
20	5. Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	518		
21	6. Приливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	519	1.323	3.908
22	II ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (521 до 524)	520	0	0
23	1. Одливи по основу краткорочних финансијских пласмана	521		
24	2. Одливи по основу куповине акција и удјела	522		
25	3. Одливи по основу куповине нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина и биолошких средстава	523		
26	4. Одливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	524		
27	III НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (513-520)	525	13.757	5.240
28	IV НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (520-513)	526	0	0

Приливи готовине из активности инвестирања већи су за 8.517 KM у текућој години у односу на претходну годину, првенствено због већег прилива по основу камата.

Одливи готовине из активности инвестирања нису исказани нити у текућем нити у претходном рачуноводственом периоду.

Нето прилив готовине из активности инвестирања исказан је у висини укупних прилива по наведеном основу, будући да одливи нису били исказани у оба посматрана периода.

11.3. Приливи и одливи по основу активности финансирања

- у конвертибилним маркама -

Редни број	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
29	В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
30	I ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (528 до 531)	527	0	150.000
31	1. Приливи по основу повећања основног капитала	528		
32	2. Приливи по основу дугорочних кредита	529		
33	3. Приливи по основу краткорочних кредита	530		150.000
34	4. Приливи по основу осталих дугорочних и кратк. обавеза	531		
35	II ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (533 до 538)	532	50.784	137.675
36	1. Одливи по основу откупа сопствених акција и удјела	533		
37	2. Одливи по основу дугорочних кредита	534		
38	3. Одливи по основу краткорочних кредита	535	50.784	137.675
39	4. Одливи по основу финансијског лизинга	536		
40	5. Одливи по основу исплаћених дивиденди	537		
41	6. Одливи по основу осталих дугорочних и кратк. обавеза	538		
42	III НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (527-532)	539	0	12.325
43	IV НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (532-527)	540	50.784	0

Приливи готовине из активности финансирања у текућем периоду нису исказани. У претходном периоду остварен је прилив по наведеном основу у износу од 150.000 КМ колико а ради се о приливу по основу реализованог краткорочног кредита.

Одливи готовине из активности финансирања у оба посматрана периода односе се на враћање краткорочног кредита, а у текућем периоду тај одлив износи 50.784 КМ и мањи је у односу на претходни период за 86.891 КМ.

У текућем периоду остварен је *нето одлив* по наведеном основу за износ враћеног краткорочног кредита.

11.4. Укупни приливи и одливи

- у конвертибилним маркама -

Редни број	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
44	Г. УКУПНИ ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (501+513+527)	541	5.166.439	5.389.736
45	Д. УКУПНИ ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (505+520+532)	542	5.154.427	5.373.042
46	Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (541-542)	543	12.012	16.694
47	Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (542-541)	544	0	0
48	Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	545	72.268	55.574
49	З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	546		
50	И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	547		
51	Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (545+543-544+546-547)	548	84.280	72.268

Готовина на крају обрачунског периода у текућој години износи 84.280 КМ, колико је исказано и у билансу стања. Друштво је у току текуће године имало нешто већи прилив готовине од одлива, тако да укупни нето прилив готовине на крају обрачунског периода, исказан на АОП 543 износи 12.012 КМ. У текућем периоду укупни остварени и приливи и одливи готовине мањи су него у претходном периоду.

12. ОСТАЛЕ НАПОМЕНЕ

12.1. Попис

Ревизор је по сопственом избору непосредно учествовао у попису појединих категорија имовине и обавеза, при чему су му на располагање стављени и сви материјали у вези са пописом (Одлука о образовању комисија за попис, Упутство за попис средстава, потраживања и обавеза на крају 2016. године, План рада комисије за попис и сл.). Реконструисање стања на дан пописа у току ревизије није вршено будући да није било спорних питања у вези са пописом.

На основу овлаштења из Статута Друштва Директор је донио Одлуку о образовању Комисије за попис (број: 6015/16/15 од 06.12.2016. године) којом су именовани чланови Комисије за попис и то:

- сталних средстава,
- материјала, резервних дијелова и ситног инвентара,
- производње, производа,
- робе,
- готовог новца и хартија од вриједности,
- потраживања и обавеза,
- временских разграничења.

Према овој одлуци образоване су комисије за попис.

- некретнина, постројења и опреме,
- ситног инвентара, алата у употреби, ауто-гума на залихи и у употреби,
- залиха робе у свим магацинима и расаднику,
- ситног алата и инвентара у употреби,
- новчаних средстава и хартија од вриједности, потраживања и обавеза.

Истом Одлуком образовано је пет посебних комисија и Централна пописна комисија у саставу:

1. Марјановић Милица, председник,
2. Бешлић Петрија, члан и
3. Савић Славица, члан.

Послови пописа уређени су Правилником о вршењу пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза (децембар. 2010. године) и Упутством за попис средстава, потраживања и обавеза на крају 2016. године (број: 6015-1/2016 од 06.12.2016. године).

Централна пописна комисија сачинила је План рада Комисије за попис (број: 6015-2/2016 од 06.12.2016. године), а након извршеног пописа сатављен је Извјештај о

извршеном попису (Редован попис средстава, потраживања и обавеза за 2016. годину).

12.2. Сталност пословања

Према МРС 1: Презентација финансијских извјештаја менаџмент предузећа код припреме финансијских извјештаја треба да процјени способност предузећа за наставком сталног пословања. Финансијске извјештаје треба припремити на бази начела „сталности пословања“, осим ако менаџмент не намјерава да ликвидира правно лице, или да престане да послује, односно ако нема другу реалну алтернативу него да то уради. Када је менаџмент, приликом процјењивања, свјестан значајне неизвјесности која се односи на догађаје или услове који могу изазвати значајну сумњу у способност правног лица да настави да послује по начелу сталности пословања, ове неизвјесности треба објавити. Када финансијски извјештаји нису састављени према начелу сталности пословања, ту чињеницу треба објавити заједно са основом на којој су финансијски извјештаји састављени и навођењем разлога зашто правно лице сматра да неће наставити да послује на бази овог начела.

У процјењивању да ли је претпоставка сталности пословања одговарајућа, менаџмент узима у обзир све расположиве информације о будућности, тј. најмање дванаест мјесеци од дана биланса стања, с тим да тај период може бити и дужи. Степен разматрања зависи од чињеница у сваком појединачном случају. Када правно лице има дугу историју профитабилног пословања и отворен приступ финансијским ресурсима, закључак да је начело сталности пословања примјерено може се постићи и без детаљне анализе. У другим случајевима, менаџмент треба да размотри широк спектар фактора који се односе на садашњу и очекивану профитабилност, распореде отплате дуга и потенцијалне изворе замјене финансирања, прије него што закључи да је примјена начела сталности пословања примјерена.

Друштво је у текућем периоду исказало негативан финансијски резултат у билансу успјеха у укупном износу од 307.285 КМ. Добици утврђени директно у капиталу износе 78.818 КМ што представља и нето резултат по овом основу тако да је исказан укупан негативан резултат у износу од 228.467 КМ.

Планови које је Управа Друштва представила, такође даје реалну претпоставку за наставак пословања. При томе Друштво има вишегодишње искуство у обављању регистроване дјелатности, дефинисано тржиште за своје услуге, те се и поред одређених потешкоћа које се јављају првенствено у погледу наплате потраживања чија исправка у принципу и угрожава резултат пословања Друштва, ова претпоставка може сматрати реалном, што је став и Управе Друштва.

12.3. Догађаји након датума биланса

Након датума биланса није било догађаја који би битније промијенили исказане билансне позиције Друштва. Након истека пословне године Друштво је наставило са наплатом потраживања и испуњења преузетих обавеза из претходног периода које су пренесене у наредни период и исказане у финансијским извјештајима.

12.4. Порески ризик

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују ПДВ, порез на добит и порезе на плате, заједно са другим порезима. За разлику од развијенијих тржишних привреда закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме, те не постоји дугогодишња пракса примјене, а са друге стране прописи којима се врши имплементација ових закона често су нејасни или не постоје. Из овог разлога, често се јављају разлике у мишљењу међу државним министарствима и организацијама у вези са правном интерпретацијом законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве су предмет контрола и прегледа од стране више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. То може довести до оспоравања трансакција од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је 5 година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од 5 година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама за развијенијим пореским системом.

12.5. Судски спорови

Друштво је за потребе праћења наплате потраживања саставља Списак активних приједлога и тужби по којима је Друштво тражилац извршења или тужби. На увид су стављени:

1. *Извјештај о стању активних судских предмета (физичка лица) закључно са 31.12.2016. године.*

У наведеном документу наведено је 510 лица са укупним износом од 92.523,95 КМ и износом судских трошкова од 35.860,58 КМ, од чега је реализовано 13.479,48 КМ. Све тужбе су из 2014. године (11 тужби), 2015. године (31 тужба) и 2016. године (остатак). У Извјештају су дати подаци о:

- Шифри потраживања,

- Име и презиме,
- Година тужбе,
- Број предмета,
- Износ,
- Судски трошкови и
- Реализовано.

2. *Извјештај о стању предмета за „Комуналац“ а.д. Бијељина* састављен од стране адвокатске канцеларије Стевановић:

На овом Извјештају се налази 155 предмета са укупним износом од 25.826,76 КМ и са следећим подацима:

- Име и презиме,
- Шифра,
- Спорни износ,
- Датум покретања поступка,
- Број судског предмета и
- Степен извјесности наплате.

12.6. Девизни курсеви

Средњи девизни курсеви, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примјењују се за прерачун девизних позиција у билансима Друштва у Конвертибилне марке (КМ). Ови курсеви за главне валуте су били:

Валута	31.12.2007. године	31.12.2008. године	31.12.2009. године	31.12.2010. године	31.12.2011. године
EUR	1.9558	1.955830	1.955830	1.955830	1.955830
USD	1.3312	1.387310	1.364088	1.472764	1.511577
CHF	1.1779	1.307111	1.314579	1.567800	1.608942

Валута	31.12.2012. године	31.12.2013. године	31.12.2014. године	31.12.2015. године	31.12.2016. године
EUR	1.955830	1.955830	1.955830	1.955830	1.85583
USD	1.483600	1.419016	1.608413	1.794545	1.85545
CHF	1.619065	1.595424	1.626064	1.813131	1.82124

12.7. Текући и одложени порези

12.7.1. Текући порез на доходак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са *Законом о порезу на добит* („Службени гласник Републике Српске“, број: 91/06) а који се примјењује почевши од 1. јануара 2007. године. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10%

на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, односно умањења за улагања у машине и опрему за обављање производне дјелатности извршене у току године, а у складу са пореским прописима Републике Српске. Умањење пореске основице по основу улагања у машине и опрему за обављање производне дјелатности ће се признавати привремено, и то до 31. децембра 2008. године.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

12.7.2. Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основице средстава и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Одложене пореске обавезе се признају за све привремене опорезиве разлике. Одложена пореска потраживања се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак до којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Амортизација која се укључује у обрачун опорезиве добити може се разликовати од оне која се користи у одређивању рачуноводствене добити. Настала опрезива привремена разлика резултира одложеном пореском обавезом ако је амортизација у пореске сврхе убрзана, односно одложеним пореским средством, ако је амортизација у пореске сврхе спорија од рачуноводствене амортизације. У погледу третмана амортизације, Законом о порезу на добит је ова могућност предвиђена, али није обавезна, тако да је Предузеће користило рачуноводствену амортизацију и у пореске сврхе, те није утврдило одложене порезе.

12.7.3. Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључују су у оквиру осталих пословних расхода.

12.7.4. Порез на додату вриједност

Законом о порезу на додату вриједност („Службени гласник БиХ“, број 9/05 и 35/05) уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине, почевши од 1. јануара 2006.

године, чиме је замијењен систем опорезивања примјеном пореза на промет производа и услуга.

12.8. Правична (фер) вриједност

Пословном политиком Друштва потребно је дефинисати потребу и начин објелодањивања информација о правичној вриједности оних средстава и обавеза за које постоје званичне тржишне информације и у случајевима када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. Правична вриједност за ове потребе се дефинише као вриједност по којој се средство може реализовати, или обавеза измирити, на добровољној бази између субјеката који су упознати са стањем тих средстава. односно обавеза. *Не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у условима купопродаје финансијских инструмената пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Сходно томе, у таквом окружењу није могуће поуздано утврдити правичну вриједност. По мишљењу руководства Друштва, што је наведено и у писму о презентацији, износи у финансијским извјештајима одражавају правичну вриједност која је у датим околностима највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.*

12.9. Зарада по акцији

У текућем и у претходним обрачунским периодаима остварена зарада по акцији приказана је у наредном табеларном прегледу:

<i>О п и с</i>	<i>31.12.2013. године</i>	<i>31.12.2014. године</i>	<i>31.12.2015. године</i>	<i>31.12.2016. године</i>
Губитак обрачунског периода	0	248.733	0	228.467
Добитак обрачунског периода	3.055	0	1.487	0
Просјечан број акција	3.748.014	3.748.014	3.748.014	3.748.014
Губитак по акцији	0	0,0664	0	0.0609
Добитак по акцији	0,0008	0	0,0004	0

Директор
Проф. др Рајко РАДОВИЋ